

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke Zondag

Abonnementsprijs : 400 fr. per jaar.

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

DE TUCHT AAN DE BALIE. -- BIJ EEN ARREST (Hof Brussel 20 december 1955.)

In dit nummer publiceren wij een belangrijk arrest van het Hof van Beroep te Brussel (20 december 1955) in zake tuchtaangelegenheden bij de balie.

Door dit arrest wordt een sententie van de Raad der Orde van Advocaten te Antwerpen hervormd, sententie waarvan de tekst eveneens in tegenwoordig nummer wordt afgedrukt.

Het arrest van het Hof te Brussel heeft in de middens der Belgische Balie een zeer diepe emotie verwekt, omdat het hoogst belangrijke principes, betreffende de tucht bij de Balie, beslecht in een zin die volledig strijdig is met de traditie.

Welk was het geval ?

Een K.B. van 28 september 1953 machtigt de Raden der Orde de leden der balie te verplichten zich aan te sluiten bij de door de Raad aangewezen Voorzorgskas en de pleidooizegels, voorzien door hetzelfde K.B., te gebruiken. Artikel 8 van bedoeld besluit voorziet dat deze verplichting aan de leden der balie kan opgelegd worden op straf van de sancties voorzien door artikel 25 van het Decreet van 14 december 1810. Zoals al de andere balies van het land (behalve deze van Hoei) had de Raad der Orde der balie van Antwerpen in zijn zitting van 22 februari 1954 beslist aan al de leden dezer balie, op straf van disciplinaire sancties, de verplichting op te leggen zich bij de Voorzorgskas voor Advocaten aan te sluiten. Deze beslissing werd bij rondschrijven ter kennis van de leden der balie gebracht.

Een advocaat verzet zich tegen deze beslissing van de Raad der Orde en weigert halsstarrig zich bij bedoelde kas aan te sluiten. Hij steunt zijn houding op het argument dat het K.B. van 28 september 1953 onwettig zou zijn en dat het ingevolge de bepalingen der wet van 24 mei 1921, betreffende de vrijheid van vereniging, aan de Raad zou verboden zijn de advocaten te verplichten zich bij de Voorzorgskas aan te sluiten.

Ingevolge dit verzet werd de advocaat in betichting gesteld. Hij verzendt dan een schrijven naar de Heer Procureur-Generaal, waarin hij de bescherming vraagt van deze hoge magistraat tegen de handelwijze van de Raad der Orde en waarin hij tegen de stafhouder en de Raad de toepassing vraagt van artikelen 1 en 3 der wet van 24 mei 1921. Bedoeld artikel 3 voorziet strafrechtelijke sancties.

De lezers zullen in de tekst van de sententie van de Raad, gepubliceerd in dit nummer, de redenering van de Raad uitvoerig uiteengezet vinden. Zij bestaat hierin : Wanneer een Raad der Orde, in het belang der balie, al de advocaten oplegt zich bij een bepaalde voorzorgskas aan te sluiten, dient elk advocaat zich hierbij neer te leggen en deze verplichting na te komen. Bezwaren van welke aard ook kan de advocaat slechts doen gelden nadat hij, uit geest van discipline en uit eerbied voor het gezag der overheden van de Orde, de hem opgelegde verplichting heeft uitgevoerd. De sententie bespreekt dan de argumenten van onwettigheid aangehaald door de advocaat en acht deze niet gegrond.

De Raad oordeelt dat het een ernstige tekortkoming is aan de verplichtingen van tucht en eerbied, waartoe alle advocaten gehouden zijn, wanneer een advocaat aan de Heer Procureur-General tegen zijn stafhouder en de leden van zijn Raad der Orde toepassing vraagt van wetsartikelen die strafrechtelijke sancties voorzien.

Hier stelt zich dus in alle zuiverheid het principe van de tucht aan de balie.

Is een advocaat al of niet gehouden de beslissingen van zijn stafhouder en van de Raad der Orde na te komen ? En, wanneer hij tegen deze beslissing persoonlijke bezwaren zou hebben, is hij niet in elk geval verplicht zich voorafgaandelijk aan deze beslissingen te onderwerpen vooraleer hij zijn bezwaren, waar het mogelijk is, doet gelden ? Is het ten slotte denkbaar dat een advocaat, zelfs wanneer hij wegens bepaalde redenen, bedreigd wordt met tuchtrechtelijke vervolgingen, zich bij voorbaat wendt tot de Heer Procureur-Generaal en tegen zijn stafhouder en de leden van de Raad der Orde toepassing vraagt van wetsartikelen die strafrechtelijke sancties voorzien — dat hij dus tegen hen een klacht indient.

Het arrest van het Hof van Beroep is van mening dat het voldoende is dat de persoonlijke bezwaren van een advocaat tegen een beslissing van de Raad der Orde *in zijn ogen, niet als klaarblijkelijk ongegrond moesten voorkomen*, opdat er « geen foutieve gedraging ten overstaan van zijn beroepsplichten » zou bestaan.

Het Hof is ook van oordeel dat het toezenden van het schrijven, waarvan hoger sprake aan de Heer Procureur-Generaal, geen inbreuk uitmaakt op de tucht wanneer het verzenden van dergelijk schrijven — in wezen een klacht — kan verantwoord worden

door de ontroering die bij de advocaat verwekt wordt ten gevolge van verschillende omstandigheden.

* * *

De arresten van het Hof zijn eerbiedwaardige monumenten, waarbij iedereen zich met bescheidenheid moet neerleggen. In tuchtaangelegenheden, waar het de balie betreft, hebben deze arresten echter een oneindig verder strekkende betekenis dan in gewone gevallen. De advocaten bevinden zich inderdaad in een zeer bijzondere toestand. Zij oefenen een beroep uit dat onderworpen is aan het tuchtgezag van een vrij gekozen stafhouder en een vrij gekozen Raad der Orde. Deze overheden der balie vertegenwoordigen de geest welke in de balie heerst en de beslissingen, die door hen worden genomen, zijn de uitdrukking van de opvattingen en de gevoelens die traditioneel de leden van heel de balie bezielen. De grondregel is dan ook steeds geweest dat de advocaat in de allereerste plaats gehoorzaamheid verschuldigd was aan de overheden zijner Orde, alsmede passende eerbied.

En de vraag is dan, wanneer de stafhouder en de Raad der Orde ener balie, overeenkomstig met de Raden van haast heel het land, in het belang van de balie een beslissing nemen, die trouwens slechts de toepassing is van een K.B., of het voldoende is dat een advocaat *subjectief* meent dat zowel de regering, die het K.B. heeft uitgevaardigd, als al de overheden van de balies van heel het land en al zijn confraters zich vergissen, opdat hij zou mogen zeggen « ik verzet mij en ik geef geen gevolg aan de verplichtingen die mij door de overheden mijner Orde worden opgelegd ». Het Hof heeft gemeend dat deze houding gerechtvaardigd was en dat een *subjectieve appreciatie* voldoende was om weerspannigheid tegen de beslissingen van de Raad der Orde te rechtvaardigen.

Is dergelijk principe niet het einde van alle discipline en van alle gezag aan de balie. Want steeds kan een dwarsdrijver of een zonderling — met meer of minder goede trouw — tegenover een algemeen aanvaarde oplossing een *subjectief* standpunt verdedigen. Wordt zulks aanvaard, zoals in onderhavig geval, dan is het uit met de tucht aan de balie en is de weg open voor de gevaarlijkste experimenten, want dan is er inderdaad geen enkele waarborg meer dat de overheden der Orde de traditionele lijn in de gedragingen der advocaten zullen kunnen handhaven; dan zal elk verzet, op grond van de bedoelingen van het lid der balie kunnen gebillijkt worden en een van de sterkste grondslagen der rechtsbedeling in het algemeen zal komen weg te vallen.

De sententie van de Raad der Orde heeft uitvoerig de redenen uiteengezet om dewelke de Raad van oordeel was dat het K.B. van 28 september 1953 wel degelijk wettig was en tegen geen enkele wetsbepaling indruiste. Het spreekt vanzelf dat het Hof volkomen terecht in zijn arrest doet opmerken dat deze civielrechtelijke betwisting niet van de bevoegdheid is van de Raad der Orde en door hem niet kon worden opgelost. Het is echter van de andere kant volkomen begrijpelijk dat de Raad der Orde uiteenzet om welke redenen de bezwaren, die door de in betichting gestelde advocaat werden uiteengezet, naar zijn mening niet opgingen.

Het ging echter niet om de wettelijkheid van het K.B. Het ging om het disciplinair gezag van de stafhouder en de Raad der Orde, dat steeds ten allen tijde op de meest gave wijze geëerbiedigd is geworden en waarbij steeds elke advocaat zich voorafgaandelijk heeft neergelegd, vooraleer eventueel een mogelijk verhaal uit te oefenen.

Wat nu betreft het tweede gedeelte van het arrest, dat betrekking heeft op het verzenden van een schrijven door de advocaat in kwestie aan de Heer Procureur-Generaal — schrijven waarvan geen copie aan de Heer Stafhouder werd medegedeeld — en waardoor gevraagd wordt om toepassing van de artikelen ener wet die strafrechtelijke sancties voorzien, is het Hof ook van oordeel dat wanneer *subjectief* de advocaat door « diepe ontroering » of dergelijke zuiver-psychologische omstandigheden werd gedreven, het indienen van dusdanige klacht tegen de overheden van zijn orde « best verantwoord » is.

Nu is het in de eerste plaats zeer spijtig dat er zich in de tekst van het arrest van het Hof een onbegrijpelijke materiële vergissing voordoet wat betreft de reproductie van de betichting die aan de advocaat ten laste gelegd werd.

De betichting uitgaande van de Raad der Orde luidde als volgt :

« te kort te zijn gebleven aan zijn beroepspllichten en aan de eerbied verschuldigd aan de Raad der Orde door : het voorwerp zijnde ener inbetichtingstelling van de Raad der Orde d.d. 21 februari 1955, te zijner kennis gebracht door schrijven van de secretaris der Orde d.d. 23 februari met oproeping om voor de Raad te verschijnen op maandag, 7 maart 1955, deze inbetichtingstelling ter kennis te hebben gebracht van de Heer Procureur-Generaal te Brussel « om de toepassing te vragen der wet van 24 mei 1921, artikelen 1 en 3 » (brief van hemzelf aan de Heer Stafhouder in dato 25 Februari 1955); de tekst van zijn schrijven aan de Heer Procureur-Generaal noch aan de Stafhouder noch aan de Raad der Orde te hebben medegedeeld; door aldus te handelen formeel in opstand te komen tegen de beslissing van de Raad der Orde, waardoor tot de aansluiting van al de leden der Balie van Antwerpen bij de Voorzorgskas voor Advocaten besloten werd. »

In de betichting, die overgenomen werd in het arrest, zijn de hierboven in vetjes aangeduide termen weggelaten.

Deze materiële vergissing is des te spijtiger omdat juist in deze termen de eigenlijke betekenis van de inbetichtingstelling lag opgesloten. Het was inderdaad de toepassing van strafsancities tegen zijn stafhouder en de leden van zijn Raad der Orde welke de advocaat in kwestie aan de Heer Procureur-Generaal vroeg. Wanneer nu juist dit essentieel element, dat de kern vormde van het gebrek aan eerbied ten opzichte van de overheden der Orde, in het arrest niet werd in aanmerking genomen, dan is ten slotte het bijzonderste van de inbetichtingstelling door het arrest niet opgelost en dan kan zelfs niet uit het arrest worden opgemaakt of het Hof het indienen van een klacht tegen de overheden der Orde, in de hoger gemelde omstandigheden, al of niet te verantwoorden acht.

De materiële vergissing, die zich heeft voorgedaan in het hernemen van de betichting in het arrest is hier wel uiterst te betreuren.

* * *

Dit arrest schijnt er wel op te wijzen dat er betreffende de normen, die de tucht aan de balie moeten beheersen, een diepgaand verschil van opvatting bestaat tussen de overheden der balie en de magistratuur.

Desaangaande is reeds dikwijls van gedachten gewisseld. Een recent wetsvoorstel voorzag ingrijpende wijzigingen en stelde in het vooruitzicht de oprichting van raden van beroep op tuchtrechtelijk gebied ge-

vormd in de schoot der balie zelve. Door een onlangs uitgevaardigd K.B. heeft de Heer Minister van Justitie het nodig geoordeeld dat aan de Hoven van Beroep, zetelende in tuchtzaken, een advocaat zou toegevoegd worden om het Hof in te lichten betreffende de gebruiken en de disciplinaire regels die gelden bij de balie. Dit besluit kan niet anders ingegeven zijn dan door het gevoel dat het noodzakelijk is betreffende zekere punten, die in het midden van de balie als vanzelfsprekend beschouwd worden, doch die magistratuur in andere zin zou kunnen opvatten, deze laatste

« in te lichten ». Wanneer men kennis neemt van een arrest, zoals datgene dat hier besproken is, is het wel te vrezen dat adviezen, die een toegevoegd advocaat — die over geen stemrecht beschikt — aan het Hof zou kunnen geven, volkomen ontoereikend zouden zijn en dat het uiteindelijk dringend noodzakelijk wordt dat de wens van de balie, die reeds zo talrijke malen werd bevestigd, in eigen schoot tuchtraden van beroep te zien oprichten, uiteindelijk door de wetgever zou verwezenlijkt worden.

De Redactie.

DE SANCTIE BIJ OVERTREDING VAN ARTIKEL 146 BW. (slot)

III. Artikel 146 en de theorie der volstrekte virtuele nietigheden.

17. Overzicht.

Een enkel vonnis (bij ons weten), het Belgisch voorstel tot herziening van het BW., de Franse wet van 19 februari 1933, die artikel 184 BW. wijzigde en bij de opsomming der artikelen het artikel 146 toevoegde, nemen in het geval van « gemis aan toestemming » de theorie der virtueel volstrekte nietigheden aan.

Vatten we deze theorie samen als volgt :

a) *de nietigheid is virtueel* : d.w.z. dat de nietigheid, hoewel niet uitdrukkelijk in de wet voorzien, zich aan het gezond verstand opdringt, gelet op de aard van de overtreden voorwaarde. Het is een van de gevallen « de nullité d'intensité plus grande ou tout au moins égale à ceux prévus par le Code ». (De Page, I, 646). We staan dus voor een nietigheid « que le bon sens et la logique commandent de considérer également comme des empêchements dirimants ». (ib.).

b) *de nietigheid is volstrekt* : de vordering kan door iedere belanghebbende en het O. M. ingesteld worden; ze is onherstelbaar en onverjaarbaar.

Kortom, wat in het bijzonder artikel 146 betreft, nemen de voorstaanders van deze theorie aan, gezien enerzijds de regel van artikel 146 van openbare orde is, en gezien anderzijds geen enkele sanctie voor de overtreding ervan uitdrukkelijk is voorzien in hoofdstuk IV, dat het noodzakelijk is iedere belanghebbende toe te laten de vordering tot nietigheid van het huwelijk — gesloten met overtreding van artikel 146 — in te stellen.

Een vonnis van Marche-en-Famenne (10 juli 1948, Revue critique de jurisprudence belge, 1949, p. 18) huldigt deze theorie (in casu het geval van een huwelijk gesloten door een beweerde niet-ontzette krankzinnige). Na in theorie het bestaan van de virtuele nietigheden te hebben aanvaard, wijst de rechtbank op het ingetrokken artikel 3 van het eerste voorstel in verband met de onbekwaamheid inzake huwelijk van de ontzette krankzinnige. Ze legt de nadruk op de hoger vermelde zin van Cambacérès, waarbij hij in dit verband verwijst naar de algemene regel van artikel 146. Hieruit reeds besluit de rechtbank voorlopig : « il semble donc résulter implicitement des travaux préparatoires du Code civil, que le législateur a considéré que l'absence de consentement constituait une nullité substantielle du mariage (comp. cass., 21 février 1895, Pas., 1895, I, 109) et que parmi les conditions d'aptitude de celui-ci figurait la santé d'esprit ». De rechtbank vervolgt : « Attendu que Planiol, 4e éd., I, 703 écrit, bien avant que ne soit

» intervenue la loi du 19 février 1933, qui a résolu en » France affirmativement la question, que les trois » conditions d'aptitude au mariage sont la puberté, la » différence de sexe et la santé d'esprit; que le même » auteur et Ripert admettent qu'en édictant le principe inscrit à l'article 146 du Code civil, les rédacteurs de ce Code ont implicitement rendu impossible » le mariage de personnes qui sont complètement privées de raison, et que, le mariage étant une institution d'ordre public, il est contraire à l'intérêt de la » société que le fou se marie (Planiol et Ripert, II, » 97);

» qu'il apparaît donc bien que le mariage contracté » par un dément, reconnu incapable d'y consentir, » constitue un acte qui viole une règle d'ordre public » ou d'intérêt général et qui doit comme tel être frappé de nullité absolue (arg. De Page, I, 97);

» que nonobstant la règle traditionnelle que la » nécessité d'un consentement est une règle protectrice » de la personne qui doit consentir, dont la violation » ne peut être invoquée que par elle (Beudant, II, » 625 bis), il faut admettre qu'en matière de mariage, » l'ordre public, conçu comme l'organisation des choses » telle qu'elle est nécessaire à la nation (conclusions » Paul Leclercq, alors premier avocat général, précédant cass., 22 mars 1923, Pas., 1923, I, 243) requiert » une extension du principe, et que tout intéressé est » autorisé à se prévaloir de la nullité résultant de » l'absence totale de consentement dû à l'état de » démence;... »

18. Kritiek van deze theorie.

A. Wat betreft het virtueel karakter van de nietigheid.

We hebben hoger gewezen op het onafwendbaar verband tussen de artikelen 146 en 180; we hebben gezegd dat artikel 146 een algemene voorwaarde stelt, en dat de sanctie van die voorwaarde, zoals althans voor de gevallen van geweld en dwaling omtrent de persoon uitdrukkelijk vermeld wordt in de voorbereidende werken, uitsluitend te vinden is in artikel 180; we hebben er verder op gewezen dat de wetgever bewust was van de conciese en synthetische terminologie van artikel 146, en dat hij zich er om verheugde, daar aldus aan de rechter een ruime vrijheid werd gelaten in de beoordeling van de gebreken in de wil, van aard de sanctie van artikel 180 mee te slepen. Men kan daarbij niet aanvaarden, bij gebrek aan een uitdrukkelijke wetsbepaling die zulks zou voorzien, en zeker niet inzake huwelijken, dat bij overtreding van een en dezelfde rechtsregel, verschillende, van elkaar af-

wijkende sancties zouden opgelegd worden, ondanks het feit dat de wet slechts één enkele sanctie voorziet.

We menen daarom dat de wet in artikel 180 de nietigheid heeft geregeld voor alle gevallen van overtreding van artikel 146 en dat men bijgevolg onmogelijk spreken kan van een « virtuele » nietigheid in dit geval.

B. Wat betreft het volstrekt karakter der nietigheid.

We beantwoorden achtereenvolgens twee vragen :

1°) Kan een argument ten voordele van deze theorie geput worden uit het ingetrokken artikel 3 ?

We hebben dit probleem reeds gedeeltelijk hoger behandeld (n° 12 b). We kwamen tot het besluit dat het ingetrokken artikel 3 blijkbaar tot bedoeling had een volstreekte nietigheid te verlenen in de drie aangehaalde gevallen. De zinsnede van Cambacérès versterkt ons in die mening.

We moeten nochtans het volgende toevoegen : (zie hoger n° 15) er is in de titel van het huwelijk geen enkele bepaling voorhanden die het huwelijk nietig verklaart voor het enkele feit dat de echtgenoot een ontzette krankzinnige is; uit die vaststelling volgt dat we de algemen regelen van de titel van het huwelijk op dit geval moeten toepassen en in het bijzonder de regel van artikel 146 : het bewijs moet geleverd worden dat de persoon op het oogenblik van het aangaan van het huwelijk niet kon toegestemd hebben; in het bijzonder geval van krankzinnigheid betekent dit dat een dubbel bewijs moet geleverd worden : enerzijds dat de persoon krankzinnig is — wat in het geval van de ontzette krankzinnige geen twiifel kan uitmaken — en anderzijds dat de persoon zich, op het oogenblik zelf waarop hij in het huwelijk toestemde, niet bevond in een periode van helderheid van geest. Is de krankzinnige, ontzet of niet, op dat oogenblik helder van geest, dan is de voorwaarde van artikel 146 vervuld en kan het huwelijk niet nietig verklaard worden.

2°) Kan men een argument putten uit de rede-nering : « le mariage » étant une institution d'ordre public, il est contraire à l'intérêt de la société que » le fou se marie » ?

Dit argument is in geen geval doorslaggevend, « car » il est également contraire à l'intérêt de la société » que les dégénérés, les alcooliques, les tarés, se marient ». (Nota Prof. Dekkers op Marche-en-Famenne, 10 juli 1948, Revue critique de Jur. b., 1949, p. 22 ss.)

De vraag die zich stelt is trouwens geheel verschillend : het komt er op aan te weten of het voldoende is dat een der echtgenoten krankzinnig is opdat elke belanghebbende — zelfs tegen de wil van de andere echtgenoot — de nietigheid van een dergelijk huwelijk zou kunnen vorderen. Wat dan van openbare orde zou zijn, is die mogelijkheid voor elke belanghebbende zich te gaan mengen met wat omgaat in een huisgezin. onder voorwendsel dat een der echtgenoten krankzinnig is. Dat de wetgever dit principe zou gehuldigd hebben, is uitgesloten.

De werkelijkheid is gans verschillend : de uitsluiting van al die « belanghebbenden » vindt haar grondslag in de ernstigste beweegredenen (zie hoger : n° 14; de redenen van uitsluiting der bloedverwanten).

We mogen besluiten dat de argumenten aangevoerd tot staving van de theorie der virtueel volstreekte nietigheden in verband met artikel 146, moeilijk kunnen weerhouden worden.

18 bis. De Franse wet van 19 februari 1933.

Deze wet neemt artikel 146 op in de opsomming

van artikel 184. Werd aldus geen fout begaan ? We menen deze vraag bevestigend te mogen beantwoorden. Immers, in de geest van de wetgever van 1804 slaat artikel 146 op artikel 180, wat niet kan worden betwist voor de gevallen van geweld en van dwaling omtrent de persoon. Deze twee gebreken in de wil zijn ongetwijfeld overtredingen van de voorwaarde van artikel 146, en niemand twijfelt er aan dat ze gesanctionneerd worden door artikel 180. In de huidige stand van de Franse wetgeving echter wordt uitdrukkelijk gezegd dat de sanctie voor de overtreding van artikel 146 in artikel 184 te vinden is. De bepaling nu van artikel 180 « hangt in de lucht » : er wordt een vordering tot nietigheid verleend voor de overtreding van een voorwaarde, voor dewelke uitdrukkelijk een andere nietigheid (deze van artikel 184) wordt verleend. Die toestand is alles behalve logisch.

IV. De theorie van Prof. Dekkers.

19. Overzicht.

De nota van Prof. Dekkers (op Marche-en-Famenne, 10 juli 1948, Revue critique de Jurisprudence belge, 1949, p. 18) geeft een overzicht van de verschillende theorieën die opgebouwd werden in verband met het huwelijk aangegaan door een krankzinnige. De auteur stelt vast dat het besluit van de discussie negatief is gebleven : « une sanction adéquate du mariage con- » tracté par un dément ne se trouve, ni dans la loi, ni » dans la théorie classique des nullités ». Immers, « s'il est excessif que le mariage d'un dément soit » frappé de nullité absolue, on n'est pas satisfait » davantage par l'idée d'une nullité relative. Car il en » résulterait que le mariage du dément deviendrait » pratiquement inattaquable; puisque aussi bien, l'ac- » tion en nullité n'appartiendrait qu'au dément lui- » même, non-interdit ». Gezien die tekortkoming van onze wetgeving en van de rechtspraak, meent de auteur dat het noodzakelijk is beroep te doen op de gewoonte. « Or, en matière de mariage, la tradition. » c'est le droit canonique. » Bovendien : « c'est la seule » législation qui a eu des idées nettes sur ce point. » Et comme ces idées forment encore le droit commun » de l'Europe, nous nous demandons s'il n'est pas légi- » time d'y recourir, devant l'insuffisance avérée de » notre propre droit. »

Maar is het niet gewaagd het kanoniek recht te beschouwen als de traditie inzake huwelijk ? Prof. Dekkers meent van niet. In de Middeleeuwen, aldus de auteur, was het kanoniek recht heer en meester, Maar later ? « Lorsque, dans les temps modernes, le » pouvoir de l'Eglise dut reculer devant celui de » l'Etat, les règles formulées par le droit canonique » restèrent néanmoins en vigueur. L'Etat reconquit » assurément la *juridiction* sur les causes matrimo- » niales; mais la législation et la doctrine demeurèrent » en gros, et même dans les pays acquis au protestan- » tisme, celles de l'Eglise catholique ». (A. Esmein, le Mariage en droit canonique, 2e éd. par R. Génestal, 1929, t. 1 er, p. 36 à 48). « Sans doute, la législation » matrimoniale de la Révolution et du Code civil dif- » fèrent du droit canonique sur des points essentiels; » bon nombre d'empêchements canoniques ont été » écartés; (...). Néanmoins, pour la plupart de leurs » dispositions de fond et même de forme, les lois de » 1792 et le Code civil ne font guère que reproduire, » sécularisées et légèrement modifiées, les règles aux- » quelles le droit canonique était arrivé, complété par » le *juridiction* de l'ancienne France. » (Esmein, id., » p. 51-52).

» Il en fut ainsi pour les questions qui ne touchaient pas à l'état religieux et aux ordres sacrés. Ainsi, le problème de la démence, qui nous occupe, n'a guère subi d'altération depuis le moyen-âge ».

In navolging van het Romeinse Recht zagen de kanonisten in het huwelijk een consensueel contract. Daarom, « comme le consentement était l'élément essentiel de pareil contrat, il n'y avait pas de mariage là où manquait le consentement de l'un des prétendus conjoints. (...) La folie formait un empêchement dirimant, c.-à-d. qui permettait de détruire (dirimer) le mariage contracté ». In den beginne mocht « quivis ex populo » het huwelijk aannemen. Maar later zagen de kanonisten zich verplicht dit principe te wijzigen, daar het « compromettait par trop la stabilité des mariages ». Zo kwamen ze er toe, in de gevallen van gebrek of gemis aan toestemming, dus ook van krankzinnigheid, de vordering te beperken tot de echtgenoten alleen. En Prof. Dekkers legt er met Esmein (I, p. 452) de nadruk op dat : « Lorsque l'action était réservée aux époux, elle était toujours ouverte à tous deux à la fois, alors même que la cause de nullité n'existait que par rapport à un seul d'entre eux. » Dit was het gevolg van de kanonistische opvatting van het huwelijk : « le mariage ne pouvait être un contrat boiteux, valable quant à l'un et nul quant à l'autre. Le droit canonique ne connaissait pas, en ce sens, les nullités relatives. »

Verder tracht Prof. Dekkers aan te tonen dat « si Pothier y avait songé, il aurait rangé la folie parmi les vices relatifs : seul le conjoint du dément aurait pu l'invoquer. »

20. De wetgeving en de rechterlijke organisatie inzake huwelijk vóór 1792.

1) Wetgeving.

Het valt te betwijfelen dat de wetgeving in Frankrijk inzake huwelijk vóór 1792 steeds binnen het kader en de normen van het kanoniek recht is gebleven. « En France, écrit Esmein, dès le début du XVIe siècle, la législation de l'Etat fit, pour le mariage, concurrence avec la législation de l'Eglise » (op. cit. p. 36). « Toute une législation importante, contenue dans les ordonnances, édits ou déclarations de nos rois, vint du XVIe au XVIIIe siècle, statuer sur des points concernant le mariage. » (p. 37). Meestal, weliswaar, brachten deze ordonnanciën in de wetgeving de principes van het Concilie van Trente, « mais, cette législation n'avait point attendu les décrets du Concile de Trente pour se produire : quelques-uns de ses monuments importants les avaient au contraire devancés (par exemple l'ordonnance de février 1556 sur les mariages contractés par les enfants de famille sans le consentement de leurs parents), et elle ne se borna point à reproduire et à copier le droit canonique; elle le compléta sur certains points et parfois se mit en contradiction avec lui. » (p. 38).

Een aandachtige historische studie zou ongetwijfeld een aantal afwijkingen aantreffen tussen beide wetgevingen. Is het dan niet gewaagd te zeggen dat, wat de wetgeving betreft inzake huwelijk, « la tradition, c'est le droit canonique »? Immers, wanneer men de gewoonte aanhaalt als bron van het positief recht, is het noodzakelijk haar voortdurend en onafgebroken karakter aan te tonen. Het staat echter vast dat het kanoniek recht, en dit reeds vanaf de XVIe eeuw, niet meer de enige bron is van matrimoniaire wetgeving.

2) De steeds groter wordende bevoegdheid van de koninklijke rechtsmachten.

« Ce qui fut surtout entamé en France, ce fut le droit de juridiction de l'Eglise sur les causes matrimoniales. » (Esmein, p. 38 ss.). Reeds vanaf de XVIe eeuw kwamen in de bevoegdheid te vallen van de seculaire rechtbanken, « les causes matrimoniales proprement dites, celles qui mettaient en jeu la validité du mariage lui-même ou ses effets quant aux personnes des époux. » Dus ook alwat in verband staat met de toestemming is in de bevoegdheid komen te vallen van de seculaire rechtsmachten. « La compétence du juge d'Eglise sur les causes matrimoniales avait été ainsi considérablement restreinte : elle ne comprenait plus que certaines actions en nullités de mariages. » (ib., p. 45). Daarbij was er steeds, en ook in de gevallen waar de kerkelijke rechtsmachten nog bevoegd waren, een beroep (appel comme d'abus) mogelijk voor het parlement. (Pothier, Traité du contrat de mariage, 452 tot 455). Ongetwijfeld was er hier een grote invloed van de Franse gedachten, van de Franse doctrine.

Besluit :

Er bestaat geen de minste twijfel dat reeds in de periode van de XVIe tot de XVIIIe eeuw de wetgeving in Frankrijk over een aantal punten verschilde van deze van het kanoniek recht. Weliswaar waren vele ordonnanciën niets anders dan een receptie van de beginselen van het kanoniek recht. Maar ook belangrijke afwijkingen zijn vast te stellen. Trouwens, uit het enkele feit van de secularisatie van de kanonistische beginselen blijkt reeds de wens van de toenmalige Franse wetgever zich los te maken van het kanoniek recht.

Ook is het duidelijk dat de wereldlijke rechtsmachten meer en meer bevoegdheid verwierven over de matrimoniaire geschillen.

Uit die secularisatie, zowel van de wetgeving als van de procedure en de bevoegdheid, ontstond ongetwijfeld, naast de kanonistische doctrine, een afwijkende, een Franse rechtsleer en rechtspraak, die merkkelijk zijn gaan verschillen van de kanonistische. Het zijn deze rechtsleer en rechtspraak die de aanleiding moeten zijn geweest van hetgeen Prof. Dekkers zelf in zijn studie noemt « les idées françaises », die men bij Pothier duidelijk kan ontwaren. Waar kunnen die nieuwe gedachten vandaan komen, zo ze niet te wijten zijn aan die afzonderlijke wetgeving en rechtspraak, en aan de bestudering ervan door de auteurs?

21. Fundamentele verschillen in de conceptie van het kanoniek recht en van het burgerlijk recht inzake nietigheid van het huwelijk.

Het BW. heeft de vorderingen tot nietigheid van het huwelijk zoveel mogelijk willen beperken. Het heeft immers in de eerste plaats het maatschappelijk belang op het oog, en wil beletten dat de standvastigheid van de familie, die het aanziet als de grondslag van het maatschappelijk samenleven, te zeer in het gedrang zou gebracht worden. « Le droit civil se soucie surtout des répercussions sociales de la déclaration de nullité, et délaisse l'aspect auquel s'attache particulièrement le droit canon qui en raison du caractère sacramentel du lien matrimonial et de son influence sur le bien spirituel des conjoints, considère en premier lieu la validité intrinsèque du »

» mariage envisagée *in se*. » (Berton, op. cit., p. 167). Het fundamenteel verschil tussen beide stelsels ligt in het feit dat enerzijds « le droit canon donne une » très grande importance à la validité objective du » mariage, et tient compte de son influence sur le » salut des âmes, fin ultime de la société religieuse, et » de la loi de l'indissolubilité dont l'Eglise a la sauve- » garde », terwijl anderzijds « le droit civil fait passer » ce point de vue en quelque sorte individualiste de la » valeur *in se* du mariage après certaines considéra- » tions de paix et de tranquillité sociale. » (ib., p. 177).

Het is om reden van dit fundamenteel verschil in opvatting dat het kanoniek recht « est plus sévère » dans l'application des qualités requises du consente- » ment pour la validité de l'union ». (Cangardel, Louis, Le consentement des époux au mariage en droit civil français et en droit canonique modernes, Paris, Sirey, 1934, Th. Toulouse, p. 198). Zo is bv. het begrip « geweld » veel ruimer opgevat in het kanoniek recht dan in het burgerlijk recht: moreel geweld volstaat. (ib.).

Ook om reden van de noodzakelijkheid der vervul- ling van de sacramentele vereisten van het huwelijk is het dat het kanoniek recht de impotentie onder de rechtsgronden tot nietigheid van het huwelijk rang- schikt (cano 1068: *impotentia antecedens et perpetua...*, *matrimonium ipso naturae iuris dirimit*); deze nietigheid kent het BW. niet. Andere merklijke ver- schillen met het stelsel van het BW. zijn ook het gevolg van die kanonistische zienswijze. Aldus, wat betreft de confirmatie en de korte verjaring voorzien in de artikelen 181 en 183 BW.: na het verlopen van een zekere tijdspanne verdwijnt de vordering tot nie- tigheid van het huwelijk. Het kanoniek recht kent deze instelling van ons B.W. niet: het verworpt de gedachte dat, door het zuiver verloop van een zekere tijdspanne, een ongeldig huwelijk, dat aan de sacra- mentele vereisten niet voldoet, geldig zou worden. « Il (le droit canonique) s'oppose à ce que la cohabita- » tion prolongée suffise dans certains cas à rendre » valide un mariage nul. Elle peut bien parfois jouer » le rôle d'une présomption de convalidation; mais ce » sera toujours une présomption *iuris tantum*. En » droit français, au contraire, la fin de non recevoir » de l'article 181 est fondée, puisqu'elle n'admet pas de » preuve contraire, sur une présomption *iuris et de » iure* de confirmation tacite. Le droit canon craint » en donnant une telle force à la présomption, de » maintenir une union intrinsèquement invalide parce » que le consentement présumé n'existait pas. » (ib., p. 166).

Dit verschil van conceptie volstaat ruimschoots om de gedachte te weren in het kanoniek recht te gaan putten om een tekortkoming van ons burgerlijk recht inzake vorderingen tot nietigheid van het huwelijk ongedaan te maken. Men loopt immers gevaar prin- cipes die vreemd zijn aan ons burgerlijk recht en die door onze wetgevers werden verworpen, er op te gaan toepassen. Het gevaar is nog groter, wanneer dat beroep op het kanoniek recht van aard is de door de wetgever voorziene vorderingen tot nietigheid van het huwelijk uit te breiden. Men weet immers dat het kanoniek recht breder is dan het burgerlijk recht bij het toekennen van die vorderingen.

22. De redenen van de uitsluiting van de echtgenoot wiens toestemming vrij was.

Ons B.W. kent een betrekkelijke nietigheid in de gevallen van artikel 180 en van artikel 182. (De nietig- heid van artikel 182 kent het kanoniek recht niet).

Waarop steunt die betrekkelijkheid? « Le fondement » de cette restriction, qui se confond avec celui de la » nullité relative, réside dans une idée de protection » d'une personne déterminée, ... (nl. deze persoon wiens toestemming niet vrij was). » (Berton, p. 126). Planiol et Ripert omschrijven die zienswijze van de wet als volgt: « Lorsque la nullité est une mesure de protec- » tion pour une personne déterminée, on comprend » que la loi se contente d'ouvrir à cette personne, une » action en justice créée à son profit et à laquelle » elle puisse renoncer; on lui laisse le choix ou de » maintenir l'acte ou d'en faire prononcer l'annu- » lation. » (I, 344). In het stelsel van het BW. kan dus de echtgenoot, waarvan de toestemming vrij was, de nietigheid van zijn huwelijk niet vorderen. De reden? : de wet heeft enkel de bedoeling de rechten te ver- dedigen van degenen die tegen of buiten hun wil het huwelijk aangingen. De tekst van artikel 180 is in dat opzicht overduidelijk: het huwelijk kan enkel be- streken worden « door de echtgenoten of door die van beide echtgenoten wiens toestemming niet vrij geweest is ».

Het is deze laatste zienswijze, door de tekst van artikel 180 uitdrukkelijk bijgetreden, die door het kanoniek recht wordt verworpen om reden van de een- heid van de huwelijksband. (Glasson E., Du consente- ment des époux au mariage, Paris, 1866, n° 147, nota 1). Immers, « dans le droit canon, sauf d'hypo- » thèse de la faute, un époux ne peut être lié sans que » l'autre le soit, ils doivent jouir tous deux du droit » d'attaquer le mariage nul. Selon l'expression imagée » des canonistes, le mariage ne peut être un contrat » boiteux valable quant à l'un et nul quant à l'autre. » (Berton, op. cit., p. 128).

Men ziet weer eens dat de standpunten van beide rechten gans verschillend zijn. En kan men dan, in tegenwoordigheid van zulke fundamentele verschillen, beroep doen op een rechtstelsel om het tweede aan te vullen?

In het bijzonder geval van krankzinnigheid komen morele beschouwingen zich voegen bij de hoger ver- melde reden dat uitsluiting van de echtgenoot wiens toestemming vrij is geweest. De praktijk wijst immers aan dat die echtgenoot vaak gedreven wordt door beschouwingen die in de grond niets te maken hebben met het gebrek aan toestemming op het ogenblik van het sluiten van het huwelijk: de echtgenoot gebruikt dit argument vaak als voorwendsel, en is eigenlijk door andere redenen gedreven tot de vordering tot nietigheid van het huwelijk. Geven we als voorbeeld het « casus » door de rechtbank van Marche-en-Fa- menne beoordeeld (10 juli 1948, zie hoger). De echt- genoot van eiseres was voor de krijgsraad gedaagd geworden wegens erge feiten van militaire collabora- tie met de vijand; de krijgsraad had op eensluidend verslag van deskundigen besloten tot de krankzinnig- heid van betichte op het ogenblik der feiten, en had daarom betichte bij toepassing van de Wet van 9 april 1930 op het maatschappelijk verweer veroordeeld tot een internering van 15 jaar. Blijkbaar bewust van de onmogelijkheid in dergelijk geval een echtscheiding te bekomen (gezien de feiten die de grove belediging moeten uitmaken niet toerekenbaar zijn), vordert de echtgenote van de geïnterneerde de nietigheid van het huwelijk op grond van gemis aan toestemming op het ogenblik van het aangaan van het huwelijk.

Dat de vordering tot nietigheid van het huwelijk in dergelijk geval niet mag toegekend worden, is duidelijk: we zouden staan voor een vermomde echtscheiding.

Algemeen Besluit

We hebben breedvoerig uiteengezet waarom o.i. in de huidige stand van de wetgeving enkel de theorie van de betrekkelijke nietigheid van het huwelijk op het geval van overtreding van artikel 146 toepasselijk is. Vatten we onze argumentatie samen:

1) elke nietigheid van het huwelijk moet aan de rechtbank gevraagd en door haar uitgesproken worden (verwerping van de theorie der onbestaande huwelijken); de vordering tot nietigheid van het huwelijk kan derhalve enkel gevonden worden in hoofdstuk IV van de titel van het huwelijk.

2) de voorbereidende werken hebben het geval van het huwelijk aangegaan in staat van krankzinnigheid (of dronkenschap, hypnose) niet uitdrukkelijk voorzien. Maar de wetgever was bewust, zowel van het onafwendbaar verband tussen de artikelen 146 en 180, als van de onmogelijkheid alle gevallen van gemis aan toestemming te voorzien; daarom vergenoegde hij zich met de synthetische terminologie van die artikelen, daar aldus, in het kader van de wet, aan de rechter een ruime vrijheid werd gelaten in het beoordelen van die gevallen.

3) Men kan redelijk geen onderscheid aanvaarden tussen de begrippen «er is geen toestemming» en «de toestemming is niet vrij». De voorbereidende werken tonen duidelijk aan dat de wetgever beide toestanden gelijkgeschakelde.

4) Oordeelkundig is het niet te aanvaarden dat, bij overtreding van een en dezelfde voorwaarde, die van artikel 146, twee verschillende sancties zouden kunnen opgelegd worden, waar de wet er slechts een enkele (artikel 180) heeft voorzien.

5) De uitsluiting van de bloedverwanten vindt haar grondslag enerzijds in het feit dat de wet ze slechts toegelaten heeft verzet te doen tegen het huwelijk en dat de toelating verzet te doen de vordering tot nietigheid van het huwelijk redelijkerwijze uitsluit; anderzijds, in de ernstigste beweegredenen.

6) De uitsluiting van de voogd van de ontzette krankzinnige is het gevolg van het zuiver persoonlijk karakter van de vordering tot nietigheid van het huwelijk, de instelling van de voogdij in dit verband hebbende hoofdzakelijk tot doel de pecuniaire belangen van de ontzette krankzinnige gaaf te houden.

7) De uitsluiting der erfgenamen, waar het gaat om een reeds ingestelde vordering door te drijven, vindt eveneens haar grondslag in de zuiver persoonlijke aard van de vordering.

8) De uitsluiting van de echtgenoot wiens toestemming vrij was is af te leiden van de duidelijkheid van de wettelijke bepaling (artikel 180) in dit verband; die tekst weerspiegelt duidelijk de bedoeling van de wetgever van het BW., die met de instelling van de vorderingen tot nietigheid van het huwelijk tot doel heeft bepaalde personen te verdedigen, nl. deze echtgenoten die geen vrije toestemming tot het huwelijk gaven. In tegenstelling met de wetgever van het BW. gaat het kanoniek recht uit van de opvatting dat de eenheid van het huwelijk, beschouwd tegelijk als contract en als sacrament, van doorslaggevende aard is: één der beide echtgenoten kan niet gebonden zijn, wanneer de andere het niet is; in dat geval immers zijn noch de voorwaarden tot geldigheid van het contract, noch deze tot geldigheid van het sacrament vervuld. Daarom is (in het kanonische stelsel) elke echtgenoot toegelaten de vordering tot nietigheid van zulk huwelijk in te stellen.

Morele beschouwingen versterken ons in die mening: de nietigheid mag geen vermoede echtscheiding worden.

Frans De KOSTER,
Advocaat te Brussel.

RECHTSLEER EN RECHTSPRAAK

Overzicht:

1. De theorie der onbestaande huwelijken.

Pro: Laurent, II, 269 tot 277
Galopin, 315 tot 317.
Aubry et Rau, V, 10 ss.
Demolombe, III, 240 tot 242.
Josserand, 794, 795, 801.
Ciselet, G., in *Novelles*, v° mariage, 67, 68, 461.
Nota Hoornaert op Luik, 9 juni 1949, J.T., 1950, 410.
Nota Poncet op Cass. fr. 9 nov. 1887, D.P., 1888, I, 161.
Kluyskens, VII, 280.
Répertoire pratique de droit belge, v° mariage, 53-55.
Burg. Gent, 14 dec. 1846, B.J., 1847, 56.
Colmar, 27 februari 1852, sir., 1852, II, 488.
Brussel, 16 februari 1940, J.T., 1950, 411.
Contra: Beudant, II, 606, 607.
Planiolet et Ripert, II, 254.
Colin et Capitant, I, 163 ss.
De Page, I, 646, 647, 658, 659 et Compl., ib.

2. Theorie betrekk. nietigheid art. 180.

Pro: Planiolet et Ripert, II, 290 tot 293.
De Page, I, 658.
Josserand, I, 788.
Beudant, II, 606, 607.
Colin et Capitant, I, 166 ss.
Advies van de subst. Proc. Konings De Wylge op Burg. Gent, 14 dec., 1846, B.J., 1847, 56.
Brussel, 20 december 1893, Pas., 1894, II, 189.
Verbr., 21 febr. 1895, Pas., 1895, I, 109, met advies Proc. Gen. Mesdach de ter Kiele.
Bordeaux, 24 juni 1884, D.P., 1888, I, 162.
Cass. fr., 9 nov. 1887, D.P., 1888, I, 161.
Luik, 9 juni 1949, J.T., 1950, 410.
Gent, 2 juni 1902, Pas., 1903, II, 8.

3. Theorie virtueel volstrekte nietigheid.

Pro: Marche-en-Famenne, 10 juli 1948, R.C.J.B., 1949, p. 18.
Voorstel tot wijziging van het BW., artikel 186.
Frankrijk: BW., art. 184, gewijzigd door W. 19-2-1933.

4. Theorie Prof. Dekkers.

Nota Dekkers op Marche-en-Famenne, 10 juli 1948, Rev. Crit. Jur. Belge, 1949, p. 18 ss.
Antwerpen, 16 maart 1950, R.W. 1950-51, 594 met advies O. M. Van Eeckhaut.

Contra: De Page, I, compl., 646.

Gebezigde uitgaven:

Laurent, F., *Principes de droit civil*, Paris, Bruxelles, 2de deel, 1870.
Galopin, G., *Cours de droit civil. L'Etat et la capacité des personnes*, Liège, 1911.
Aubry, C. et Rau, C.: *Cours de droit civil français d'après la méthode de Zachariae*, 7e éd., Paris, 1936, 5de deel.
Demolombe, C., *Cours de Code Napoléon*, 3de deel, Paris, 1881.
Josserand, L., *Cours de droit civil positif français*, 1ste d., Paris, 1930.
Kluyskens, A., *Beginnelsen van burgerlijk recht*, 7de deel, 1942.
Beudant, Ch., *Cours de droit civil français*, 2e éd., Paris, 1936, 2de deel.
Planiolet, M. et Ripert, G., *Traité pratique de droit civil français*, Paris, 1926, 2de deel.
Colin, A. et Capitant, H., *Cours élémentaire de droit civil français*, Paris, 1934, 8e éd., 1ste deel.
De Page, H., *Traité élémentaire de droit civil belge*, Bruxelles, 1939, 1ste deel.
Baudry-Lacantinerie, G. et Houques-Fourcade, *Traité théorique et pratique de droit civil*, Paris, 1908.
Huc, Th., *Commentaire théorique et pratique du Code civil*, Paris, 1892, 2de deel.
Fenet, P. A., *Recueil complet des travaux préparatoires du Code civil*, Paris, 1827, 9de deel.
Loché, La législation civile, commerciale et criminelle de la France, Paris, 1827, 4de deel.
Esmein, A., *Le mariage en droit canonique*, 2e éd. par R. Génestal, 1929, t. 1er, Paris, 1929.
Pothier, *Traité du contrat de mariage*.
Berton, P., *La conception de la nullité de mariage en droit civil français et en droit canonique moderne*, Paris, 1938, Th. Lille.
Cangardel, L., *Le consentement des époux au mariage en droit canonique moderne*, Paris, 1934, Th. Toulouse.

RECHTSPRAAK

HOF VAN VERBREKING

1e Kamer. — 20 mei 1955.

Eerste Voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever: M. Van Beirs.

Advocaat-generaal: M. Ganshof van der Meersch.

Advocaten: Mrs. Delacroix en Struye.

Verkoop van joods goed tijdens de bezetting. — De regelmatige verkoop krachtens beslissing van een Belgisch rechter valt niet onder toepassing van de wet van 12 April 1947. — Geen wettelijk vermoeden van zedelijke dwang.

Volgens art. 2 van de wet van 12 april 1947 wordt het wettelijk vermoeden van zedelijke dwang voor de tijdens het bij art. 1 bepaalde tijdperk gesloten overeenkomsten omgekeerd, wanneer bewezen is dat de overeenkomsten in soortgelijke voorwaarden zouden gesloten zijn, zelfs indien de in het eerste artikel bedoelde omstandigheden niet hebben bestaan.

Het bestreden arrest stelt vast dat zulks het geval is, namelijk door er op te wijzen «dat de kwestieuze verkoop toegelaten, bewerkt en verwezenlijkt werd krachtens beslissingen, uitkomende van de Belgische rechtsmacht, dat deze beslissingen klaarblijkelijk geenszins beïnvloed werden door de maatregelen van beheer, door de vijand of voor diens rekening genomen, vooraleer de voorzitter der rechtbank een sequester aanstelde» en dat de verkoop «enkel plaatsgreep op het verzoek van de Belgische sequester, in het belang zowel van de Belgische schuldeisers als in dat van appellante (hier aanlegster) zelf en krachtens een Belgisch vonnis».

De weigering om de wet van 12 april 1947 toe te passen, in zover deze het wettelijk vermoeden van zedelijke dwang instelt, is aldus gerechtvaardigd door beweegredenen, die met de bepalingen van die wet overeenkomen.

N.V. Dora t/ Bals.

Gelet op het bestreden arrest, gewezen op 9 mei 1953 door het Hof van Beroep te Brussel;

Over het enig middel, schending van artikelen 1, 2, 4, 5 en 6 van de wet van 12 april 1947, die een wettelijk vermoeden vestigt ten voordele van zekere personen die het slachtoffer van een morele dwang zijn, 1107, 1108, 1109, 1111, 1134, 1135, 1304, 1319, 1320 en 1322 van het burgerlijk wetboek, 97 van de Belgische Grondwet en schending van het geloof aan de akten te hechten,

doordat het bestreden arrest de eis tot nietigverklaring van de verkoop van het woonhuis van eiseres, gelegen te Antwerpen, Van Lerijsstraat, 7-19, verworpen heeft, verkoop die verwezenlijkt werd volgens proces-verbaal van openbare toewijzing van Notaris René Uten dd. 30 september 1943, doordat dit arrest de wet van 12 april 1947 ontoepasselijk op die verkoop heeft verklaard, welke wet een wettelijk vermoeden vestigt ten voordele van zekere personen, die het slachtoffer zijn van een morele dwang, om reden dat de ingeroepen wet alleen op overeenkomsten doelt en niet toepasselijk is op de gedwongen verkoop die in de zaak bevolen werd zonder de toestemming van

aanlegster, welke toestemming dus nietig kan zijn, terwijl blijkt uit het lastencohier en uit de voorwaarden van die verkoop, uit het proces-verbaal van voorlopige toewijzing d.d. 16 september 1943, uit het proces-verbaal van definitieve toewijzing dd. 30 september 1943 en uit de aan deze authentieke akten toegevoegde stukken, dat de bestreden verkoop, die hoogstens gerechtelijk toegelaten was, geen gedwongen verkoop was en niet bevolen werd door de rechterlijke overheid maar dat bewuste verkoop integendeel een vrijwillige openbare verkoop was, verwezenlijkt op initiatief en op verzoek van een gerechtelijk sequester handelende in naam en voor rekening van de aanlegster — en dat het bestreden arrest aldus het geloof dat aan (authentieke) akten moet gehecht worden geschonden heeft, akten die op authentieke wijze kwestieuze verkoop constateren en de genomen beslissing gegrond heeft op een verkeerde reden, die deze beslissing niet wettig kan rechtvaardigen; ,

Overwegende dat om te beslissen dat de wet van 12 april 1947 houdende instelling van een wettelijk vermoeden ten bate van zekere personen, slachtoffers van zedelijke dwang, in onderhavig geval niet toepasselijk was, het bestreden arrest, zoals het middel erop wijst, steunt enerzijds hierop, dat deze wet alléén de overeenkomsten bedoelt waarvan de vernietiging, overeenkomstig artikel IV van het Burgerlijk Wetboek, mag gevorderd worden op grond van het door die wet ingestelde vermoeden van zedelijke dwang en, anderzijds, op de overweging dat de verkoop tot vernietiging waarvan de eis strekt, een gedwongen verkoop is die buiten de wil van aanlegster werd bevolen, en dus geen aanleiding kan geven tot vernietiging gegrond op een wilsgebrek van harentwege;

Overwegende, weliswaar, dat uit de stukken der rechtspleging blijkt dat het onroerend goed van aanlegster in de vorm van de vrijwillige vervreemdingen werd verkocht en het voorwerp heeft uitgemaakt noch van een beslag op onroerende goederen, noch van gerechtelijke uitwinning;

Maar overwegende dat de vraag welke de rechter was gehouden te beslechten enkel deze was te weten of de vernietiging van de verkoop van het onroerend goed mag gegrond worden op de wet van 12 april 1947;

Overwegende dat volgens artikel 2 van gemelde wet voor de overeenkomsten gesloten tijdens het bij art. 1 bepaalde tijdperk, het wettelijk vermoeden van zedelijke dwang omgekeerd wordt, wanneer het bewezen is dat de overeenkomsten zouden gesloten geworden zijn in soortgelijke voorwaarden, zelfs indien de in het eerste artikel bedoelde omstandigheden niet hadden bestaan;

Overwegende dat het bestreden arrest vaststelt dat zulks het geval is namelijk door erop te wijzen «dat de kwestieuze verkoop toegelaten, bewerkt en verwezenlijkt werd krachtens beslissingen uitkomende van de Belgische rechtsmacht, dat deze beslissingen klaarblijkelijk geenszins beïnvloed werden door de maatregelen van beheer door de vijand of voor dezes rekening genomen vooraleer de voorzitter der rechtbank een sequester aanstelde» en dat de verkoop «enkel plaats greep op het verzoek van de Belgische sequester, in het belang zowel van de Belgische schuldeisers als van appellante (hier aanlegster) zelf en krachtens een Belgisch vonnis»;

Dat aldus de weigering om toepassing te maken van de wet van 12 april 1947 in zover deze het wettelijk vermoeden van zedelijke dwang instelt, door weegredenen die met de bepalingen van die wet overeenkomen, wettelijk gerechtvaardigd is;

Overwegende dat het middel dat tegen zekere motieven van de beslissing gericht is, als wanneer deze laatste op voldoende wijze gerechtvaardigd is door andere motieven, bij gebrek aan belang, niet ontvanke-lijk is;

Om die redenen :

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt aanlegster tot de kosten.

NOOT : Het bij bovenstaand cassatie-arrest bevestigde arrest van het Hof van Beroep te Brussel is verschenen in R.W. 1952-1953, kol. 1754.

HOF VAN BEROEP LUIK

5e Kamer A. — 2 december 1955.

Voorzitter : M. Verreydt.

Raadsheren : M.M. Vroonen en Coffinet.

Advocaat-Generaal : M. Glenissen.

Advocaten : Mrs Gruyters en Willems.

Mishandeling. — Schadevergoeding wegens schennis van het gelaat.

De burgerlijke partij, die gedurende veertien dagen wegens haar neuswonde een locale behandeling met peniciline heeft ondergaan, terwijl de toegebrachte snijwonde daarenboven over de rug van de neus een blijvend en niet onbeduidend litteken heeft achtergelaten, heeft deswege recht op een schadevergoeding van 20.000 frank.

Openbaar Ministerie en Copermans t/
Franssen, Verbrakel, Copermans en Kolf.

Overwegende dat de feiten ten laste gelegd van de eerste betichte Franssen zijn zoals omschreven in de dagvaarding, met dien verstande dat de met een pintglas aan 3e gedaagde toegebrachte slag, aan deze een ziekte of onbekwaamheid tot werken heeft veroorzaakt;

dat de feiten ten laste van 2e en 3e gedaagde gelegd, bewezen gebleven zijn, zoals zij weerhouden werden door de eerste rechter;

Overwegende dat de 4e betichte bekend heeft wat bier op 2e gedaagde geworpen te hebben, dat hij zich aldus plichtig maakte aan de hem verweten inbreuk aan artikel 563, 3° van het Strafwetboek (feit B) met vrijwillig, doch zonder het inzicht te beledigen, op 2e gedaagde een voorwerp geworpen te hebben van aard hem te hinderen of te bevuilen;

Overwegende dat de aan 1e betichte toegepaste straf een ontoereikende beteugeling daarstelt, gezien de gewichtigheid van het gepleegd feit;

dat de aan 2e en 3e toegepaste straffen, wettelijk en als gepast voorkomen;

Overwegende dat er ten voordele van 1e betichte, verzachtende omstandigheden bestaan spruitende uit zijn vorig goed gedrag;

Overwegende dat de burgerlijke partij Copermans gedurende veertien dagen voor zijn neuswonde een locale behandeling met peniciline heeft gekregen; dat de toegebrachte snijwonde daarenboven over de rug

van de neus een blijvend en niet onbeduidend litteken heeft gelaten;

dat de morele en lichamelijke schade van de burgerlijke partij door eerste rechter onderschat is geworden en dient gebracht te worden op 20.000 frank;

.....

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

1e Kamer. — 20 december 1955.

Voorzitter : M. Scheyvaerts.

Raadsheren : M.M. Maréchal en de la Vallée Poussin.

Openbaar Ministerie : M. De Tournay.

Advocaat : Mr de la Faille d'Huyssse.

Advocaat. — Tucht. — Weigering gevolg te geven aan de door de Raad der Orde opgelegde verplichting zich aan te sluiten bij de «Voorzorgskas voor Advocaten». — Geen inbreuk op de tucht. — Indienen van klacht bij Procureur-Generaal tegen Stafhouder en leden van de Raad der Orde. — Geen inbreuk op de tucht.

Wanneer de Raad der Orde aan al de advocaten ener Balie de verplichting oplegt zich aan te sluiten bij de «Voorzorgskas voor Advocaten» en een der advocaten weigert aan deze verplichting gevolg te geven om reden dat zij, naar zijn mening, niet wettelijk zou zijn en de Voorzorgskas niet voldoen aan de wettelijke voorschriften, is de Raad der Orde evenmin als het Hof bevoegd dit civiel-rechtelijk vraagstuk te beslechten, onder meer omdat de V.Z.W.D. Voorzorgskas niet bij de debatten aanwezig is.

De weigering van de advocaat maakt geen inbreuk op de tucht uit, wanneer er, in zijn ogen, ernstige redenen bestonden om deze houding aan te nemen.

Het toezenden door een advocaat aan de Heer Procureur-Generaal van een schrijven, waardoor hij tegen zijn Stafhouder en de leden van de Raad der Orde bescherming vraagt en toepassing van artikelen 1 en 3 der wet van 24 mei 1921, waarvan artikel 3 strafrechtelijke sancties voorziet, zonder zelfs van dit schrijven afschrift aan de Stafhouder mede te delen, is geen inbreuk op de tucht en is best te verantwoorden door de ontroering die bij de advocaat verwekt werd door allerlei omstandigheden.

Overwegende dat de aangevochten sententie aan appellant een tuchtstraf heeft opgelegd;

1) om op de stelligste wijze geweigerd te hebben gevolg te geven aan de hem door de Raad der Orde opgelegde verplichting bij de «Voorzorgskas voor Advocaten» aan te sluiten en de vereiste formaliteiten voor deze aansluiting te vervullen en aldus, luidens de sententie, de beroepsregelen te hebben gekrenkt, de waardigheid der Orde in het gedrang te hebben gebracht en te kort te zijn gekomen zowel aan de eerbied verschuldigd aan de overheden der Orde als aan de confraternele solidariteit tussen de leden der Balie;

2) om te kort te zijn gebleven aan zijn beroeps- plichten en aan de eerbied verschuldigd aan de Raad der Orde om de heer Procureur-generaal bij het Hof van Beroep te Brussel op de hoogte te hebben gebracht van de vervolgingen waarvan hij het voorwerp was sub 1° hierboven, de tekst van zijn schrijven aan deze Magistraat noch aan de Stafhouder noch aan de Raad der Orde te hebben medegedeeld en aldus formeel in opstand te zijn gekomen tegen de beslissing

van de Raad der Orde waardoor tot de aansluiting van al de leden der Balie van Antwerpen, bij de Voorzorgskas voor Advocaten, bevolen werd;

Wat het 1° betreft :

Overwegende dat appelland van den beginne af beweerd heeft :

1° dat hij niet gedwongen kan worden — zelfs door beslissing van de overheden der Orde — om tegen zijn wil in aan te sluiten bij een vereniging zonder winstoogmerk (d.i. de Voorzorgskas voor Advocaten), daar dergelijke verplichting indruist tegen artikel 20 van de Grondwet, de wet van 24 mei 1921 en de principes die de vrijheid der overeenkomsten en de vrijheid van vereniging huldigen;

2° dat het Koninklijk Besluit van 28 september 1953 onwettelijk en volkomen nietig is daar het geen voldoende grond vindt in de wet van 22 Ventôse - 2 Germinal Jaar XII in uitvoering derwelke het genomen werd;

3° dat de vereniging zonder winstoogmerk « Voorzorgskas voor Advocaten » onwettelijk en nietig is, daar haar statuten strijdig zijn met de wet van 25 juni 1930;

Overwegende dat de Tuchtraad zich ten onrechte de bevoegdheid heeft menen te mogen toeëigenen om deze problemen van officieel-rechterlijke aard te beslechten;

Dat het Hof in de huidige procedur evenmin bevoegd is om een definitief en beslist oordeel te vellen over het geschil dat tussen appelland en de « Voorzorgskas voor Advocaten » bestaat, onder meer omdat deze vereniging zonder winstoogmerk bij de debatten niet aanwezig is en evenmin zou kunnen zijn;

Overwegende dat er slechts moet worden nagegaan of er, in ogen van appelland, ernstige redenen en bezwaren bestonden, die hem ertoe gebracht hebben, in eer en geweten, de houding aan te nemen, die de zijne geweest is;

Overwegende dat de diverse argumenten door appelland vooropgezet betreffende de problemen die met het betwist Koninklijk Besluit en de « Voorzorgskas voor Advocaten » verband houden, niet op evidente wijze bewijskracht missen en alleszins, in zijn ogen, niet klaarblijkelijk als ongegrond moesten voorkomen;

Overwegende dat, indien het aan appelland niet mogelijk is geweest de twijfel, die hij desbetreffend koesterde, beslist uit de weg te ruimen bij middel van een definitieve uitspraak van de daartoe bevoegde rechter, dit uitsluitend te wijten is aan het verbod dat hem desaangaande door de Raad van de Orde opgelegd werd;

Overwegende dat hieruit blijkt dat de houding van appelland ter zake niet dient beschouwd te worden als een foutieve gedraging ten overstaan van zijn beroepsplichten;

Wat het 2° betreft :

Overwegende dat indien beroeper aan de Tucht-overheden geen afschrift heeft overgemaakt van de brief, die hij dd. 25 februari 1955 aan de Heer Procureur-generaal te Brussel gestuurd heeft, hij nochtans dezelfde dag de Heer Stafhouder ervan heeft verwittigd, aldus bewijzende dat hij aan deze demarche geen sluiks karakter wou geven;

Overwegende dat om dit initiatief vanwege appelland met billijkheid te beoordelen, in aanmerking dient genomen de diepe ontroering bij hem verwekt door 1° vervolgingen ingesteld wegens een houding die, in zijn ogen, volkomen met de wet strookte; 2° het hem

opgelegd verbod deze overtuiging aan het oordeel van de daartoe bevoegde rechter te onderwerpen; 3° de omstandigheid dat de Tuchtraad die over het geschil gerezen tussen appelland en de « Voorzorgskas voor Advocaten » uitspraak zou doen in zijn schoot leden telde die deel genomen hebben aan de oprichting van deze kas;

Overwegende dat de brief door appelland aan de heer procureur-generaal gestuurd derhalve best te verantwoorden is en dat dit tweede verwijt tegenover appelland gericht evenmin als het eerste tot een tuchtstraf aanleiding moet geven;

Om deze redenen :

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak,

Gelet op het Decreet van 14 december 1810 en artikel 24 der wet van 15 juni 1935, waarvan toepassing werd gedaan;

Ontvangt het beroep en verklaart het gegrond; doet diensvolgens de bestreden sententie te niet;

Wijzigende, zegt dat er geen aanleiding bestaat om aan appelland een tuchtstraf op te leggen;

Ontslaat hem mitsdien van alle tuchtvervolgingen zonder kosten.

NOOT : De door bovenstaand arrest hervormde sententie van de Raad der Orde van Advocaten te Antwerpen wordt hieronder gedrukt.

RAAD DER ORDE VAN ADVOCATEN TE ANTWERPEN

Zetelende in tuchtzaken

Sententie van 23 mei 1955.

Advocaat. — Tucht. — Weigering gevolg te geven aan de door de Raad der Orde opgelegde verplichting zich aan te sluiten bij de « Voorzorgskas voor Advocaten ». — Geen inbreuk op de tucht. — Indienen van klacht bij Procureur-Generaal tegen Stafhouder en leden van de Raad der Orde. — Inbreuken op de tucht. — Sanctie.

Wanneer de Raad der Orde aan al de advocaten ener Balie de verplichting oplegt zich aan te sluiten bij de « Voorzorgskas voor Advocaten » en een der advocaten weigert aan deze verplichting gevolg te geven om reden dat zij, naar zijn mening, niet wettelijk zou zijn en de Voorzorgskas niet zou voldoen aan de wettelijke voorschriften, begaat hij een inbreuk op de tucht die een tuchtstraf rechtvaardigt. Het behoort inderdaad aan de advocaat, uit geest van discipline en eerbied voor de overheid der Orde, alvorens enig verzet te doen gelden, voorafgaandelijk aan de beslissing van de Raad der Orde te voldoen.

Begaat een zware inbreuk tegen de tucht der Balie en de eerbied die verschuldigd is aan de overheden der Orde, de advocaat die zich schriftelijk wendt tot de heer Procureur-Generaal ten einde tegen zijn Stafhouder en de leden van de Raad der Orde zijner balie strafrechtelijke sancties te vragen. Deze inbreuk op de tucht is des te erger wanneer de advocaat zelfs de tekst van zijn schrijven aan de heer Procureur-Generaal niet aan de Stafhouder mededeelt.

Aangezien Mr X door beslissingen van de Raad der Orde in datum van 21 februari 1955 en van 14 maart 1955 als volgt in betichting werd gesteld om :

1) de beroepsregelen te hebben gekrenkt, de waardigheid der Orde in het gedrang te hebben gebracht en te kort te zijn gekomen zowel aan de eerbied verschuldigd aan de overheden der Orde als aan de confraternale solidariteit tussen de leden der Balie door, niettegenstaande de beslissing van de Raad der Orde, ter kennis gebracht door rondschrijven van 22 februari 1954, waarbij aan al de leden der Antwerpse Balie in een geest van beroepssolidariteit de verplichting werd opgelegd zich aan te sluiten bij de « Voorzorgskas voor Advocaten », op de stelligste wijze geweigerd te hebben aan deze opgelegde verplichting gevolg te geven en de vereiste formaliteiten voor de aansluiting bij de Voorzorgskas te vervullen;

2) te kort te zijn gebleven aan zijn beroepsplichten en aan de eerbied verschuldigd aan de Raad der Orde door :

het voorwerp zijnde ener inbetichtingstelling van de Raad der Orde dd. 21 februari 1955, te zijner kennis gebracht door schrijven van de secretaris der Orde dd. 23 februari, met oproeping om voor de Raad te verschijnen op maandag 7 maart 1955, deze inbetichtingstelling ter kennis te hebben gebracht van de heer Procureur-Generaal te Brussel « om de toepassing te vragen der wet van 24 mei 1831, artikelen 1 en 3 (brief van hemzelf aan de heer Stafhouder in dato 25 februari 1955); de tekst van zijn schrijven aan de heer Procureur-Generaal noch aan de Stafhouder, noch aan de Raad der Orde te hebben medegedeeld; door aldus te handelen formeel in opstand te komen tegen de beslissing van de Raad der Orde, waardoor tot de aansluiting van al de leden der Balie van Antwerpen bij de Voorzorgskas voor Advocaten besloten werd.

Aangezien Mr X op 9 mei 1955 voor de Raad der Orde is verschenen, bijgestaan door zijn verdediger Mr en dat zijn verdediging zowel door hemzelf als door zijn raadsman werd voorgedragen;

Aangezien Mr X besluiten heeft neergelegd waarin hij zijn verweer tegen de inbetichtingstelling heeft samengevat;

Aangezien de betichting, die ten laste wordt gelegd van Mr X, haar oorsprong vindt in de hiernavolgende omstandigheden :

dat op 17 maart 1951 voor notaris Emile Marchand te Ukkel een vereniging zonder winstoogmerk werd gesticht met als benaming « Voorzorgskas voor Advocaten » en dat als stichters van deze vereniging optraden, naast de heer Minister van Justitie, de Stafhouders of hun afgevaardigden van bijna al de balies van het land;

dat deze vereniging tot doel had door onderlinge beroepsbijstand lijfrenten en pensioenen aan te leggen ten bate van advocaten, alsmede bijstand te verlenen aan hun weduwen en hun minderjarige kinderen en verder onder alle vormen de maatschappelijke zekerheid der advocaten te bevorderen;

dat door de oprichting van deze voorzorgskas een betrachting werd verwezenlijkt, waarvoor sedert vele jaren talrijke vooraanstaande advocaten zich hadden ingespannen en waarvoor ook onverpoosd het Verbond der Belgische Advocaten had geijverd;

dat echter om de inkomsten van de Voorzorgskas te kunnen verzekeren het noodzakelijk was dat het heffen van een pleidooirecht en het gebruik van een pleidooizegel door koninklijk besluit verplichtend zouden gesteld worden, opdat aldus, ter gelegenheid zelf van de plichten die de advocaten in de uitoefening van hun beroep vervullen, de nodige middelen konden gevonden worden om de doeleinden van de Voorzorgskas te verwezenlijken;

dat na uitvoerige onderhandelingen met de bevoegde

instanties, na grondig onderzoek van de juridische en financiële diensten van de ministeries en na gunstig advies van de Raad van State, de koninklijke besluiten van 28 en 29 september 1953 werden uitgevaardigd, waardoor uiteindelijk het gebruik van het pleitzegel en de instelling van het pleitrecht werden voorzien;

dat artikel 1 van het K.B. van 28 september 1953 uitdrukkelijk vermeldt dat de Raad der Orde van Advocaten aan zijn leden de verplichte aansluiting bij de Voorzorgskas mag opleggen;

dat artikel 6 van hetzelfde besluit voorziet dat geen enkel advocaat gerechtigd is te pleiten of besluiten te nemen zonder, op de voorgeschreven wijze, gebruik gemaakt te hebben van het pleidooizegel;

dat eindelijk artikel 8 van het K.B. tegenover de leden der balie, die de hun opgelegde verplichtingen niet nakomen, dezelfde tuchtsancties voorziet als degene die vermeld zijn in art. 25 van het decreet van 14 december 1810;

dat de Raad der Orde in zijn zitting van 22 februari 1954 besliste dat de balie van Antwerpen zich officieel aansloot bij de Voorzorgskas en dat aan elke advocaat, die van deze balie deel uitmaakt, de verplichting werd opgelegd zich ook individueel bij de Voorzorgskas aan te sluiten;

dat deze beslissing door omzendbrief van dezelfde dag ter kennis gebracht werd van al de leden der Antwerpse balie en hun aandacht er op gevestigd werd dat, in geval zij zich niet zouden gedragen naar de onderrichtingen van de Raad, zij zich plichtig zouden maken aan een inbreuk op de beroepstucht;

dat al de leden der balies, aangesloten bij de Voorzorgskas, over heel het land, de hun opgelegde verplichtingen vervulden en dit ook het geval was aan de Antwerpse balie, waar enkel Mr. X zich van de beginne af hardnekkig verzette tegen de hem opgelegde verplichting;

dat hij reeds in de maand maart 1954, wanneer de Koninklijke Besluiten der maand september 1953 pas in voege waren gekomen, ter zitting van de correctionele rechtbank te Antwerpen zijn bedoeling te kennen gaf besluiten te nemen om zich te horen ontslaan van het gebruik van enig pleidooizegel zulks wegens de beweerde onwettigheid der bedoelde koninklijke besluiten en van de statuten der opgerichte Voorzorgskas;

dat de overheden der Orde het onmogelijke gedaan hebben om Mr. X ertoe te bewegen zich, zoals al zijn confraters, te gedragen naar de beslissing van de Raad, dat hij steeds halsstarrig bleef weigeren zich bij de Voorzorgskas aan te sluiten, wanneer hij er uiteindelijk ook in toestemde, noodgedwongen en onder alle voorbehoud, bij de behandeling zijner zaken, de pleitzegels te gebruiken;

dat de Stafhouder tevergeefs Mr. X gewezen heeft op de solidariteit, welke traditioneel de leden der balie verbindt en op de menselijke en de sociale noodzakelijkheid om in het tegenwoordig tijdsgewricht de sociale zekerheid der advocaten, al is het dan ook slechts op zeer bescheiden wijze, te waarborgen; dat hij hem ook tevergeefs heeft gewezen op de dringende plicht die bestaat voor elk advocaat zich te onderwerpen aan de beslissingen van de Raad der Orde;

dat al deze pogingen niet hebben mogen baten, dat Mr. X zijn schrijven van 9 februari 1955 aan de Heer Stafhouder op de stelligste wijze liet weten dat hij weigerde zich naar de beslissingen van de Raad der Orde te gedragen, zodat hij wegens deze openlijke opstand tegen het gezag van de Orde in betichting diende gesteld te worden;

dat wanneer hem de inbetichtingstelling, volgens beslissing genomen in zitting van de Raad der Orde

van 21 februari 1955, was betekend geworden, Mr. X de dierstheid zover dreef dat hij op 25 februari een schrijven richtte aan de Heer Procureur Generaal bij het Hof van Beroep te Brussel en de tussenkomst vroeg van deze hoge magistraat « om een einde te doen stellen aan de bedreigingen » waarvan hij be- weerde het slachtoffer te zijn;

dat in dit schrijven aan de Heer Procureur Generaal uitdrukkelijk wordt verklaard dat de brief van de Raad der Orde, waardoor aan Mr. X de inbetichting- stelling wordt bekend gemaakt, onder toepassing valt der artikelen 1 en 3 van de wet van 24 mei 1921, waardoor strafrechtelijke sancties voorzien worden;

dat dit schrijven van Mr. X aan de Heer Procureur Generaal niet anders kan opgevat worden dan als het indienen van een klacht tegen de overheden der Orde en dat het dan ook wel degelijk aldus door het Parket Generaal opgevat is geworden, zoals blijkt uit de brief van de Heer Procureur des Konings Herman Sabbe in datum van 4 maart 1955 aan de Heer Staf- houder;

dat wegens dit werkelijk ongehoord feit dat een lid der balie tegen de overheden van zijn eigen Orde bij de Heer Procureur Generaal klacht indient en de tussenkomst vraagt van deze hoge magistraat om tegen hen strafrechtelijke vervolgingen in te stellen, noodzakelijk moest leiden tot de tweede inbetichting- stelling die beslist werd in de zitting van de Raad der Orde dd. 14 maart 1955;

* * *

dat wat de weigering betreft om zich aan te sluiten bij de Voorzorgskas voor Advocaten, zoals dit opgelegd werd aan al de leden der Antwerpse balie door een beslissing van de Raad der Orde in datum van 22 fe- bruari 1954, Mr. X er de stelling op nahoudt dat de overheden der Orde hun rechten te buiten zouden zijn gegaan door deze verplichte aansluiting op te leggen; dat hij de mening is toegedaan dat hij, tegen zijn wil in, ertoe niet kan gedwongen worden zich bij enige vereniging aan te sluiten, dat hij de vereniging zonder winst oogmerk « Voorzorgskas voor Advocaten » als onwettelijk bestempelt en beweert dat er zich hier in elk geval een prejudiciële vraag voordoet van civiel- rechtelijke aard, die door de Raad der Orde niet kan opgelost worden en door de rechtbanken zou moeten worden beslecht, zodat de behandeling der tuchtzaak zou dienen geschorst te blijven tot na de eventuele eindbeslissing over het civielrechtelijk geschil;

Aangezien het volkomen ten onrechte is dat Mr. X de tegenwoordige tuchtrechtelijke zaak zou willen omzeilen door gewag te maken van een civielrecht- lijke betwisting;

Aangezien inderdaad in tuchtaangelegenheden de omstandigheid dat er een betwisting, hetzij van straf- rechtelijke, hetzij van civielrechtelijke aard, zou be- staan, geenszins een reden uitmaakt om de discipli- naire vervolging te schorsen, zodanig dat zelfs de regel « le criminel tient le civil en état » in tucht- zaken niet geldt (G. Duchaine en E. Picard, Manuel pratique de la profession d'avocat en Belgique, n° 169; F. Payen en G. Duveau, Les règles de la profession d'avocat, n° 495; L. Crémieu, Traité de la profession d'avocat, n° 148);

Aangezien dientengevolge er des te minder aan- leiding bestaat tot schorsing daar, in onderhavig geval, enkel een meningsverschil wordt opgeworpen, dat beweerd wordt van civielrechtelijke aard te zijn, doch dat zelfs voor geen enkele rechtsmacht hangend is;

Aangezien de Raad der Orde zijn beslissing van

22 februari 1954 genomen heeft, niet enkel op grond van zijn bevoegdheid in algemene zin om administra- tieve maatregelen te nemen, die hij noodzakelijk oor- deelt in het belang van de waardigheid van het beroep, doch dat de Raad zich steunde op het K.B. van 28 september 1953 dat hem uitdrukkelijk de macht verleende om de leden der balie de verplichting op te leggen zich bij de Voorzorgskas aan te sluiten, zulks op straf van disciplinaire sancties;

Aangezien dit K.B. op de meest regelmatige wijze is tot stand gekomen, na lange voorbereiding en uit- voerig onderzoek, en na advies van de Raad van State; dat de uitvoering ervan geschiedt met mede- werking van de magistratuur en dat een uitvoerig rondschrijven van de Minister van Justitie (N° 1260/II O.J.) aan de korpschouffenden der magistratuur de moda- liteiten der toepassing van dit K.B. uiteenzet;

Aangezien er dan ook, naar de vorm, geen schijn van aanleiding voor de Raad der Orde bestond om van de bevoegdheid, hem uitdrukkelijk toegekend door het K.B., geen gebruik te maken;

Aangezien, wat de inhoud van het K. B. betreft, de Raad der Orde hier uiteindelijk de verwezenlijking zag tot stand komen van een doel waarnaar de balie sedert lange jaren gestreefd had, dat eindelijk de mogelijkheid werd geboden de Voorzorgskas, die door de overheden der verschillende balies van het land zelf gesticht was geworden, in werking te zien treden en er dan ook, aangaande de inhoud van het K.B., niet de minste reden bestond voor de Raad der Orde om niet met oprechte voldoening de mogelijkheden, die door dit K.B. werden geboden, te aanvaarden;

Aangezien dan ook de beslissing van de Raad der Orde van 22 februari 1955 volkomen verantwoord was en al de Raden der Orde van de verschillende balies van het land, door dewelke de Voorzorgskas gesticht was geworden, op dezelfde wijze als de Raad der Orde van de Balie te Antwerpen de verplichting tot aansluiting aan de Voorzorgskas aan al de advoca- ten hebben opgelegd;

Aangezien in deze omstandigheden in de hoogste mate de traditionele regel geldt dat de advocaten ver- plicht zijn zich te onderwerpen aan de beslissingen die genomen worden door de Raad, verplichting waar- van Vermeylen in zijn werk « Usages corporatifs des avocats » (N° 2729) zegt dat zij « la règle la plus absolue » uitmaakt;

Aangezien wanneer dergelijke beslissing ook de per- soonlijke voorliefde van een advocaat niet kan mee- dragen, de handhaving van het gezag der overheden van de Orde een hoger belang uitmaakt dat de open- lijke opstand tegen hun beslissingen volkomen uit- sluit;

Aangezien zulks ook stellig het geval is wanneer een advocaat er de persoonlijke mening op nahoudt dat een beslissing van de Raad der Orde in rechte zou kunnen aangevochten worden;

Aangezien in dit geval aan de bedoelde advocaat behoort waar zulks mogelijk is wettelijk verhaal uit te oefenen tegen de beslissing van de Raad, doch dat de eerbied, die hij verschuldigd is aan de overheden der Orde en de noodzakelijkheid der handhaving van hun gezag hem moeten beletten dit gezag openlijk met de voeten te treden en de door de Raad getroffen beslissingen te miskennen;

Aangezien nu de middelen, die door Mr. X worden opgeworpen om de rechtsgeldigheid van de Voorzorgs- kas voor Advocaten en de wettigheid van de besluiten

van september 1953 te betwisten, aan geen ernstig onderzoek weerstaan;

Aangezien in zijn conclusies Mr. X doet gelden dat de bepalingen der wet van 24 mei 1921 aan de Raad zouden verbieden de verplichte aansluiting bij de Voorzorgskas aan de advocaten op te leggen en dat de overtreding van dit verbod zelfs een strafbare daad zou uitmaken, terwijl het K. B. van 23 september 1953, dat in zijn art. 1 aan de Raad der Orde uitdrukkelijk de bevoegdheid verleent tot het opleggen van deze verplichte aansluiting aan zijn leden, strijdig zou zijn met de wet van 24 mei 1921 en diensgevolge op grond van artikel 107 van de Grondwet door de rechtsmachten zou dienen nietig verklaard te worden;

Aangezien Mr. X hierbij volledig het doel en de strekking der wet van 24 mei 1921 uit het oog verliest;

Aangezien, zoals het uitdrukkelijk verklaard werd in de memorie van toelichting, ondertekend door de toenmalige Eerste-Minister Leon Delacroix, de wet van 24 mei 1921 enkel het principe der syndicale vrijheid wil huldigen (Pasinomie 1921, blz. 236 en volgende); dat de wetgever er de klemtoon op legt dat in ons land de beroepsverenigingen niet enkel gevormd worden op grond van economische belangen, doch ook van filosofische beginselen en dat, om redenen die innig verwant zijn met de vrijheid van geweten, niemand in zijn materiële belangen mag geschaad worden omdat hij verkiest al of niet lid te zijn van een bepaalde beroepsvereniging op grond van zijn filosofische of politieke overtuiging;

Aangezien het duidelijk is dat de bepalingen van deze wet volkomen vreemd blijven aan het probleem dat thans door Mr. X wordt opgeworpen;

Aangezien, vermits Mr. X ingeschreven is op de tabel der Orde van Antwerpse advocaten, hij deel uitmaakt van dit bijzonder soort beroepsvereniging, die de balie vormt met haar traditionele regels en waarin de gewetensvrijheid van al de leden op de meest angstvallige wijze geëerbiedigd wordt;

Aangezien Mr. X in volle vrijheid tot deze corporatie is toegetreden en het hem ook volkomen vrijstaat ten allen tijde in volle vrijheid en onafhankelijkheid zich uit de Balie terug te trekken, zodat het principe gehuldigd in artikel 1 der wet van 24 mei 1921 volledig geëerbiedigd blijft;

Aangezien de bepalingen der wet van 24 mei 1921 zich echter volledig keren tegen de stelling, die thans door Mr. X wordt voorgestaan, waar artikel 2 van deze wet luidt als volgt: « Alwie op zijn aanvraag lid » wordt van een vereniging, verbindt zich door zijn » toetreding zich te onderwerpen aan het reglement » dier vereniging, alsmede aan de beslissingen en » strafmaatregelen, krachtens dit reglement getroffen. Te allen tijde kan hij uit de vereniging treden » mits inachtneming van het reglement; elke reglementsbepaling, waardoor de vrijheid zou worden » opgeheven, wordt voor nietbestaande gehouden »;

Aangezien Mr. X, die deel uitmaakt van de balie, waartoe hij in volle vrijheid is toegetreden, en lid wenst te blijven, volgens art. 2 der wet van 24 mei 1921 verplicht is zich te onderwerpen aan de beslissingen die door deze corporatie worden genomen en dat wanneer hij zich niet naar deze beslissingen wenst te gedragen, niemand hem kan verplichten langer lid van de balie te blijven;

Aangezien het dus duidelijk is dat de wet van 24 mei 1921 door Mr. X zonder enige grond wordt ingeroepen, dat deze wet in de eerste plaats vanzelfsprekend volkomen vreemd blijft aan de balie, doch dat zelfs wanneer zij bij analogie zou worden ingeroepen, zij

ten opzichte van een advocaat geen andere betekenis kan hebben dan dat niemand kan gedwongen zijn lid te worden van de balie of tegen zijn zin lid er van te blijven en er uit de bepalingen dezer wet, in verband met de balie, enkel kan afgeleid worden dat wie tot de balie behoort verplicht is zich aan de reglementen en de beslissingen, getroffen door de overheden der balie te onderwerpen;

Aangezien Mr. X dus noodzakelijk voor de keuze staat lid te blijven van de balie en zich te onderwerpen aan de verplichte aansluiting tot de Voorzorgskas, ofwel aan het lidmaatschap van de balie te verzaken.

* * *

Aangezien Mr. X in zijn besluiten nog opwerpt dat de bepalingen van het K.B. van 28 september 1953 onwettig zouden zijn daar het decreet van 14 december 1810, ingevolge hetwelk het K.B. zou genomen zijn, een instelling als de Voorzorgskas voor Advocaten niet voorziet;

Aangezien Mr. X hierbij een grove vergissing begaat;

Aangezien het K.B. van 28 december 1953 geenszins genomen is geworden ingevolge het decreet van 14 december 1810 en zulks nooit door wie ook beweerd is geworden;

Aangezien integendeel zowel het decreet van 14 december 1810 als het K.B. van 28 september 1953 genomen werden ingevolge art. 38, 7° der wet van 22 Ventôse Jaar XII, waardoor voorzien wordt als volgt: « Il sera pourvu par des règlements d'administration publique à l'exécution de la présente loi et » notamment en ce qui concernera : ... 7° la formation » du tableau des avocats et la discipline du barreau »;

Aangezien het op grond is van deze bepaling dat het decreet van 14 december 1810, waardoor de uitoefening van het beroep van advocaat nog steeds beheerst wordt werd uitgevaardigd en zulks eveneens het geval was met de verschillende koninklijke besluiten, die na 1830 het decreet van 1810 hebben gewijzigd of die bijkomende voorschriften hebben uitgevaardigd aangaande de uitoefening van het beroep van advocaat;

Aangezien reeds door zijn arrest van 16 augustus 1842 het Hof van Verbreking heeft beslist dat de wet van 23 Ventôse Jaar XII nog steeds volkomen geldig blijft en dat al de besluiten, die ingevolge deze wet worden uitgevaardigd, volledige rechtskracht hebben; (Pasicrisie 1842, I, 296 en volgende);

Aangezien de wetgever van 1804 dus ten volle aan de uitvoerende macht bevoegdheid heeft verleend om door koninklijke besluiten alle aangelegenheden te regelen die betrekking hebben op het innerlijk leven der balie;

dat er enkel eventueel betwisting zou kunnen ontstaan over de vraag te weten of onder het begrip « discipline du barreau » de zorg voor de maatschappelijke zekerheid van de advocaten kan begrepen zijn;

Aangezien deze vraag zonder twijfel in bevestigende zin dient beantwoord te worden; dat inderdaad de term « discipline » niet mag begrepen worden in de enge betekenis van een organisatie tot toepassing van tuchtsancties; dat, zoals verklaard wordt in Pandectes belges, V° Discipline en général N° 1: « Discipline signifie donc : règlement, ordre, règle de conduite commune à tous ceux qui font partie d'un corps d'un ordre, etc. »;

Aangezien deze opvatting trouwens overeenkomt met de gebruikelijke inhoud van het begrip « discipline » waar de encyclopedie « Larousse du XXe siècle » als eerste betekenis van het woord aangeeft: « ensemble

de lois, de règlements qui regissent certains corps, assemblées, etc.»;

Aangezien de wetgever van het jaar 1804 bij de heroprichting der Orde van Advocaten klaarblijkelijk gewild heeft dat heel het innerlijk leven van de balie en al de reglementaire bepalingen, die dit innerlijk leven zouden beheersen, niet op definitieve wijze in een wet zouden neergelegd worden, doch dat zij zouden bepaald worden door besluiten der Uitvoerende Macht die grotere soepelheid en betere aanpassing aan de wisselende omstandigheden mogelijk maken;

Aangezien die omstandigheden heden ten dage dusdanig zijn dat tengevolge van de evolutie, die zich heeft voorgedaan in het maatschappelijk leven in het algemeen en in de toestand van de leden der balie in het bijzonder, de noodzakelijkheid zich heeft opgedrongen, zoals dit ook in de meeste andere landen gebeurd is, dat zekere maatregelen zouden genomen worden om de leden van de balie waarborgen te verlenen tegen de gevolgen van ouderdom, ziekte of vroegtijdig overlijden;

Aangezien inderdaad de sociale evolutie in aanzienlijke mate de mogelijkheden voor de leden der balie heeft beperkt; dat van de andere kant de verplichtingen die de advocaten te dragen hebben en namelijk de betaling van zware fiscale lasten, het hun niet meer mogelijk maakt nog te zorgen voor kapitaalvorming met het oog op hun oude dag of voor de verzekering van hun familie in geval van vroegtijdige dood en/of invaliditeit;

Aangezien het volstrekt noodzakelijk is, om de waardigheid van het beroep te kunnen handhaven en om de geestes- en gemoedsrust van de leden der balie te waarborgen hen in staat te stellen aldus op onbevangen wijze hun verheven en zwaar beroep uit te oefenen, dat zij zouden verlost zijn van de angst ooit gebrek te lijden voor hen zelf of hun familie;

Aangezien de maatregelen, welke te dien einde genomen worden, onmiddellijk verband houden met de meest stellige behoeften van het leven der balie, met haar ordening, haar waardigheid, met haar discipline begrepen in de breedste zin;

Aangezien dan ook zowel als het decreet van 14 december 1810, het K.B. van September 1953 op de meest onaantastbare wijze uitgevaardigd is geworden ingevolge de oude doch nog steeds rechtskrachtige wet van 22 Ventôse Jaar XII;

Aangezien het dus volkomen onjuist is te beweren, zoals Mr. X dit doet in zijn conclusies, dat een koninklijk besluit de uitoefening van het beroep van advocaat niet zou mogen onderwerpen aan andere voorwaarden dan diegene voorzien in artikel 37 van het decreet van 14 december 1810; dat integendeel dit decreet zelf en allerlei andere reglementaire bepalingen voor de uitoefening van het beroep van advocaat een reeks voorwaarden stellen en verplichtingen opleggen, o.a. de onverenigbaarheden, de verplichtingen gedurende de stage, de kosteloze rechtsbijstand, het afleveren van kwijtschriften voor honoraria, het betalen van een geldelijke bijdrage voor de kosten van de Orde, enz.;

Aangezien het K.B. van september 1953 dezelfde juridische bron heeft als het decreet van 1810 en als alle andere reglementaire bepalingen, die gelden voor de advocatuur, en dat de rechtskracht ervan dan ook niet ernstig kan betwist worden;

* * *

Aangezien uiteindelijk Mr. X in zijn besluiten nog doet gelden dat zelfs wanneer het K.B. wettig is, in elk geval de vereniging zonder winstoogmerk « Voor-

zorgskas voor Advocaten » strijdig zou zijn met de wet en namelijk met art. 37 der wet van 25 juni 1930 betreffende de controle der ondernemingen van verzekering op het leven;

Aangezien in de eerste plaats dient opgemerkt dat artikel 1 van bedoelde wet van alle toepassing uitsluit de publieke of private voorzorgsinstellingen en ook de voorzorgsinstellingen opgericht in een bepaalde beroepsgroepering, waarbij enkel de leden van deze groepering zijn aangesloten;

Aangezien het dus a priori vaststaat, tengevolge van de gebiedsomschrijving zelf waarop de wet toepasselijk is, dat een instelling zoals de Voorzorgskas voor Advocaten van de toepassing dezer wet volledig is uitgesloten;

Aangezien echter, zelfs wanneer deze wet toepasselijk ware, het volkomen ten onrechte is dat Mr. X doet gelden dat de werkwijze der Voorzorgskas voor Advocaten strijdig zou zijn met de bepalingen van haar artikel 37 en dientengevolge zelfs zou vallen onder toepassing van de Strafwet;

Aangezien het volstaat het verslag te lezen uitgebracht door de beheerraad der Voorzorgskas na de activiteit van het eerste jaar om er zich rekenschap van te geven op welke lichtvaardige wijze en zonder enig controle van zijn beweringen Mr. X zuiver fantastische argumenten in het midden brengt;

Aangezien het uit het verslag van de beheerraad en uit de balansen en rekeningen over het eerste jaar der activiteit van de Voorzorgskas blijkt met welke angstvallige zorg de beheerraad zich gedragen heeft naar alle wettelijke bepalingen en hoe zelfs al de voorschriften der wet van 25 juni 1930 volkomen zijn geëerbiedigd geworden;

Aangezien het o.a. blijkt uit het ontwerp van begroting voor 1955 hoe op een gezamenlijke ontvangst van ongeveer 15.000.000 Fr. na dekking der algemene kosten niet minder dan 10.000.000 Fr. voorzien worden als bijdrage voor de kapitalisatiereserve;

Aangezien dit kapitalisatiefonds de plaatsing verzekert van de mathematische reserves volgens al de gegevens der actuariale wetenschap en dan ook, zelfs wanneer de werking van de voorzorgskas zou vallen onder toepassing der wet van 25 juni 1930 — goud non, vermits artikel 1 dezer wet zulks uitsluit —, toch aan al de vereisten gesteld door bedoelde wet zou voldaan zijn;

Aangezien niet in minst ter zake dienend is dat Mr. X aanhaalt dat advocaten, die de balie verlaten vóór ze 70 jaar oud zijn of die geschrapt of weggelaten worden van de tabel, van geen pensioen zouden genieten; dat zulks de normale toepassing is der bepalingen van het huishoudelijk reglement, zoals dit in alle voorzorgskassen en pensioenfondsen het geval is, zonder dat hieruit ook maar een schijn van onrechtvaardigheid zou kunnen voortspuiten;

* * *

Aangezien uiteindelijk Mr. X, die werkelijk zijn argumenten zeer ver gaat zoeken, nog beweert dat de Voorzorgskas een vereniging zou zijn die de tontine zou beoefenen en als dusdanig in strijd zou zijn met de wet;

Aangezien deze bewering ook weer lichtvaardig wordt voorgebracht, zonder onderzoek naar wat eigenlijk door tontine dient begrepen te worden;

Aangezien het mechanisme opgevat door de Italiaanse bankier Tonti een soort loterij uitmaakte waar individuen van dezelfde ouderdom zich associëren en elk een kapitaal bezorgen, terwijl ze naar gelang de

overlijdens van elkaar erven, wat aan de laatste overlevende een belangrijke rijkdom kan bezorgen;

Aangezien vanzelfsprekend de statuten der Voorzorgskas in de eerste plaats niet het minste verband houden met dergelijke opvatting;

Aangezien de Pandectes belges V^o Société tontinière er nog op wijzen dat bij de tontine de personaliteit van de vennoten volkomen onverschillig is en dat een maatschappij gevormd « en considération de la personne » nooit als een tontine kan beschouwd worden (n° 7);

Aangezien dezelfde auteur in het N° 4 van bedoeld tractaat nog vermeldt « une société dont l'objet principal est d'assurer des secours à ses membres ne présente pas ce caractère; elle constitue une société de secours mutuel »;

Aangezien het dan ook niet opgaat ook maar op enige wijze de activiteit van de Voorzorgskas voor Advocaten te vergelijken met deze van een tontinière vereniging;

* * *

Aangezien het dus blijkt dat de wanhopige pogingen, die aangewend worden door Mr. X om ook maar enige onwetigheid te ontdekken in de statuten van de Voorzorgskas of in de Koninklijke besluiten van september 1953, volkomen falen en er enkel bewezen blijft dat hij op brutale wijze openlijk het gezag van de Raad heeft miskend; dat hij de talrijke pogingen van de Heer Stafhouder om hem tot redelijkheid te brengen, heeft verguisd; dat hij door zijn houding blijk heeft gegeven van een volledige tekortkoming aan de regel der solidariteit die traditioneel de leden der balie bindt en een volkomen onverschilligheid aan de dag legt ten opzichte van de maatregelen die zich opdringen in het belang van zijn confraters die getroffen worden door het noodlot of die door ouderdom hun werkkraft verminderd zien, dat hij een volslagen onbegrip toont voor de sociale noden van de tijd en de noodzakelijke aanpassing van het beroep, ten einde de rustige uitoefening ervan te bevorderen en het waardig bestaan van de advocaat te verzekeren;

Aangezien dergelijke houding van gebrek aan verschuldigde eerbied ten overstaan van het gezag der overheden van de Orde en het gebrek aan solidariteitsbegrip tussen de leden der balie een ernstige sanctie verdient;

* * *

Aangezien de houding van Mr. X werkelijk alle perken te buiten is gegaan, waar hij het nodig geoordeeld heeft, wanneer hij door de Raad der Orde in betichting werd gesteld, de bescherming in te roepen van de Heer Procureur Generaal tegen een zogezegde « bedreiging » en de tussenkomst van deze hoge magistraat te vragen, ten einde de strafsancities toe te passen voorzien door de wet van 24 mei 1921;

Aangezien het werkelijk ondenkbaar is dat een lid van de balie tegen de Stafhouder en de leden van de Raad der Orde, die de vrij gekozen overheden van de balie zijn, klacht zou indienen en strafrechtelijke sancities zou vragen;

Aangezien weliswaar Mr. X in zijn besluiten beweert dat zich hier een misverstand zou voordoen, dat echter de inhoud van zijn brief van 25 februari 1955 aan de Heer Procureur Generaal volkomen duidelijk is waar hij schrijft: « Ik vraag uw tussenkomst » om een einde te doen stellen aan deze bedreigingen » en hij trouwens in zijn brief aan de Heer Stafhouder in datum van 25 februari 1955 uitdrukkelijk vermeldt

« dat ik de aanmaning van de Raad overmaak aan » het Parket generaal te Brussel om de toepassing » te vragen der wet van 24 mei 1921, artikelen 1 en » 3 »;

Aangezien al verklaart Mr. X ook in zijn brief aan de Heer Procureur Generaal dat het hem niet behoort klacht in te dienen tegen de Stafhouder en de Tucht-raad der balie van Antwerpen, zijn schrijven de tussenkomst van deze hoge magistraat inroept ten einde van ambtswege de toepassing te zien vorderen van de strafrechtelijke sancities die in de wet van 1921 voorzien zijn;

Aangezien dergelijke houding van een advocaat ten opzichte van de Raad der Orde niet kan verschoond worden en een ernstige beteugeling verdient;

Aangezien als verzachtende omstandigheden enkel het feit kan gelden dat Mr. X tijdens een vrij lange loopbaan als advocaat, geen enkele tuchtsanctie heeft opgelopen;

Aangezien, dit in aanmerking genomen, de Raad van oordeel is dat wegens de hem ten laste gelegde tekortkomingen, aan Mr. X de sanctie dient opgelegd te worden van drie maanden schorsing;

Aangezien de Raad de hoop koestert dat deze sanctie van aard zal zijn om Mr. X een beter begrip bij te brengen van zijn verplichtingen als advocaat en van de verhoudingen aan de Balie;

Aangezien echter, mocht Mr. X, nadat tegenwoordige beslissing kracht van gewijsde zal hebben bekomen, blijven weigeren de verplichtingen te vervullen die hem opgelegd zijn en die vervuld worden door al zijn confraters, er aanleiding bestaat te beslissen dat Mr. X weggelaten zal worden van de Tabel der Orde;

Om deze redenen :

De Raad der Orde, zetelend op tuchtgebied; legt aan Mr. X de tuchtstraf op van drie maanden schorsing; zegt dat, nadat tegenwoordige sententie kracht van gewijsde zal bekomen hebben, er aan Mr. X een termijn wordt verleend van vijftien dagen om zich regelmatig aan te sluiten bij de Voorzorgskas voor Advocaten dat, bij gebrek zulks te doen, Mr. X zal weggelaten worden van de Tabel der Orde;

Zegt dat, bij toepassing en in uitvoering van art. 8 van het K.B. dd. 5 augustus 1836, een afschrift der onderhavige sententie binnen de veertien dagen aan de Heer Procureur Generaal in het Hof van Beroep te Brussel zal overgemaakt worden, in verband met de executie.

NOOT : Bovenstaande sententie werd hervormd door arrest van het Hof van Beroep te Brussel in datum van 20 december 1955, gepubliceerd in ditzelfde nummer.

Vlaamse Juristen,

Abonneert U op het

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE GENT

2e Kamer. — 4 juli 1955.

Voorzitter : M. Maraite.

Raadsheren : M.M. Verougstraete en Gerniers.

Advocaat-Generaal : M. Matthys.

Advocaten : Mrs Posenaer en De Jaegere.

Oneerlijke mededinging. — Bevoegdheid van de voorzitter van de rechtbank vankoophandel.

De gedaagde partij is in casu niet in rechte betrokken, omdat zij produkten vervaardigt en te koop stelt, waarop zij het merk of het nagebootste merk «Keukenknecht» aangebracht heeft, maar enkel omdat zij in haar prijslijsten, facturen, reclames en brieven voornoemd merk vermeldt.

Het staat dus vast dat de ingestelde vordering geenszins er toe strekt het onmiddellijke ophouden te bekomen van een der inbreuken, bedoeld bij art. 8 van de wet van 1 april 1879, maar wel van daden van oneerlijke mededinging, zodat de eerste rechter (voorzitter van de Rechtbank van Koophandel) bevoegd was van deze vordering kennis te nemen.

Eiser (thans appellant) heeft een trapstoeltje in de handel gebracht onder de door hem gedeponeerde benaming «Keukenknecht»; naar gewoon spraakgebruik heeft dat woord betrekking op een persoon; in het onderhavig geval bedoelt het het door eiser gefabriceerde voorwerp en maakt dus een originele fantasiebenaming uit, waarop hij een privaat recht bezit om ze als eerste in België voor de behoeften van zijn handel aangewend en gedeponeerd te hebben.

Het lijdt geen twijfel dat gedaagde (thans geïntimeerde) door de vermelding in haar prijslijsten, facturen en brieven van de benaming «Keukenknecht» geen ander doel beoogt dan tussen haar produkt en dat van appellant een verwarring te stichten om aldus een gedeelte van de cliënteel van laatstgenoemde tot zich te trekken.

De woorden «Trapstoel imitatie verbeterd model» zijn van algemene aard en als zodanig voor private toeëigening niet vatbaar, zodat er geen aanleiding bestaat om het gebruik daarvan te verbieden.

Van de Velde t/ N.V. Etabl. Gerard Debels et fils

Overwegende dat het hoger beroep regelmatig is naar tijd en vorm;

Overwegende dat appellant die, onder het regelmatig gedeponeerd merk «Keukenknecht» een trapstoeltje met in- en uitklapbare trede verkoopt, geïntimeerde «vóór de heer Voorzitter der Rechtbank van Koophandel zetelende te Kortrijk, zitting houdende in het kortgeding» gedagvaard heeft «om zich, bij toepassing van de bepalingen en van het K.B. n° 55 van 23 december 1934, verbod te horen opleggen nog verder gebruik te maken in haar prijslijsten, facturen, reclames, briefwisseling of op enigerlei andere wijze én van de benaming «Keukenknecht» én van de woorden «trapstoel imitatie verbeterd model»;

Wat de bevoegdheid betreft :

Overwegende dat geïntimeerde de onbevoegdheid van de heer Voorzitter der Rechtbank van Koophandel ten onrechte opwerpt onder voorwendsel dat het geschied vóór deze magistraat «zetelende in kortgeding» en niet «zetelende zoals in kortgeding» gebracht wordt;

Overwegende dat waar appellant in de beweegredenen van het inleidend exploit uitdrukkelijk beroep doet op het K.B. d.d. 23-12-1934, er geen de minste twijfel kan bestaan nopens de gevatte rechtsmacht;

Overwegende dat geïntimeerde, ook tevergeefs, beweert dat de huidige eis gesteund is op de wet van 1 april 1879, en dienvolgens luidens artikel 15 van dezelfde wet, tot de bevoegdheid van de Rechtbank van Koophandel behoort;

Overwegende, inderdaad, dat geïntimeerde niet betrokken wordt omdat zij producten vervaardigt en te koop stelt waarop zij het merk of het nagebootste merk «Keukenknecht» aangebracht heeft maar enkel omdat zij in haar prijslijsten, facturen, reclames en briefwisseling, bovenbepaald merk vermeldt;

Overwegende dat het dus vaststaat dat appellants vordering geenszins er toe strekt het onmiddellijke ophouden te bekomen van een der inbreuken voorzien door artikel 8 der wet van 1 april 1879 maar wel van daden van oneerlijke mededinging, zodat de eerste rechter, bij toepassing van het hierboven aangehaalde K.B. van 23 december 1934, bevoegd was om van deze vordering kennis te nemen (Cass. 16 oktober 1951, Pas. 1941, I, 375; R.P.D.B., V° Propriété industrielle, n°s 489-505);

Overwegende dat partijen ten gronde geconcludeerd hebben en de zaak in staat is om een eindbeslissing te bekomen; dat er dus grond bestaat tot evocatie (artikel 473 W.B.R.);

Ten gronde :

Overwegende dat appellant een trapstoeltje in omloop gebracht heeft onder de door hem gedeponeerde benaming «Keukenknecht»;

Overwegende dat het woord «Keukenknecht», dat, volgens de gewone woordenschat, op een persoon betrekking heeft, en door appellant gebruikt wordt om een voorwerp van zijn fabricatie aan te duiden, een originele fantasiebenaming uitmaakt waarop appellant een privaat recht bezit om ze, de eerste in België, voor de behoeften van zijn handel aangewend en gedeponeerd te hebben;

Overwegende dat derhalve het door geïntimeerde in eerste aanleg gevraagd getuigenverhoor ter zake noch gepast noch afdoende is;

Overwegende dat dit trapstoeltje, ingevolge een uitgebreide door appellant gemaakte reclame, een zeer groot succes bij het cliënteel behaalt;

Overwegende dat, ondanks haar herhaald aandringen, geïntimeerde wat dit stoeltje aangaat, geen uitsluitend verkoopmonopolium voor de streek Kortrijk van appellant heeft kunnen bekomen;

Overwegende dat het geen twijfel lijdt dat geïntimeerde, met in haar prijslijsten, facturen of brieven de benaming «Keukenknecht» te vermelden, geen ander doel beoogt dan tussen haar product en dat van appellant een verwarring te stichten om zich, alzo, een deel van het cliënteel van laatstgenoemde toe te eigenen;

Overwegende dat, met aldus te handelen, geïntimeerde, daden van oneerlijke mededinging pleegt, waaraan terstond een einde dient gesteld te worden;

Overwegende dat de bewoordingen «Trapstoel imitatie verbeterd model» die van algemene aard zijn als dusdanig voor private toeëigening niet vatbaar zijn zodat er geen aanleiding bestaat om aan geïntimeerde het gebruik er van te verbieden;

Om deze redenen,

Hot Hof,

Gelet op artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Gehoord de heer substituut procureur-generaal Versée in zijn eensluidend advies; alle verdere of strijdige conclusiën en elk aanbod van bewijs verwerpend; ontvangt het hoger beroep; verklaart het gegrond; doet dienvolgens het bestreden bevelschrift

te niet en opnieuw wijzende zegt dat de eerste rechter bevoegd was om over de oorspronkelijke eis te beslissen; trekt voor het overige de zaak tot zich, verklaart de oorspronkelijke eis gedeeltelijk gegrond; dienvolgens, legt verbod op aan geïntimeerde nog gebruik te maken in haar prijslijsten, facturen, reclamen, briefwisseling of op enigerlei andere wijze van de benaming « Keukenknecht »; wijst het overige van de eis als ongegrond af; verleent akte aan appellant dat hij al zijn rechten op schadevergoeding voorbehoudt;

Veroordeelt geïntimeerde tot de kosten van beide aanleggen.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

1e Kamer bis. — 30 juni 1955.

Voorzitter : M. De Preter.

Rechters : M.M. Tilkin en Cornette.

Advocaten : Mrs Heinz en de Messemaeker.

Rijksmaatschappelijke Zekerheid. — Familieonderneming en dus niet onderworpen aan het wetsbesluit van 28 december 1944.

Waar de wetgever als begripsomschrijving van een familiale onderneming die onderneming aanmerkt, waarin enkel de leden van een gezin onder het gezag, o.m. van de vader, arbeiden, slaat deze betekenis op de onderneming, waarvan al de leden verbonden zijn door familiebanden, zodat de realiteit van de familiale onderneming de daaraan gegeven rechtsvorm primeert.

P.V.B.A. Van Mol t/ R.M.Z.

Gezien de stukken van het geding, o.m.:

1) het in regelmatige vorm voorgebracht vonnis, waartegen beroep, verleend door de heer Vrederechter van het kanton Berchem, in datum van 4 mei 1954;

Overwegende dat de ontvankelijkheid van het nu gelegde beroep, aan de hand van de voorgebrachte stukken, tijdig en in regelmatige vorm ingesteld, niet wordt betwist;

Overwegende dat de wettelijke vorm, waarin de handelsbedrijvigheid van vader Van Mol gegoten werd en waarmede aan de P.V.B.A. Van Mol en Zoon rechtspersoonlijkheid werd gegeven, noch de afstamming wijzigt van Gerard Van Mol als zoon van Jan Van Mol en zijn echtgenote, noch het karakter der activiteit, die hij in vaders bedrijf presteert, en dat zelfs indien Gerard Van Mol niet in deze rechtspersoon werd opgenomen, en toch zijn volledige activiteit ten dienste blijft stellen der onderneming P.V.B.A. Van Mol, deze ruimere onderneming in feite ter oorzaak der natuurlijke banden, die haar leden, hetzij in het beheer, hetzij in haar activiteit, verbindt, het karakter ener familiale onderneming vertoont;

Overwegende dat, waar als begripsomschrijving van familiale onderneming, de wetgever die ondernemingen en inrichtingen aanstipt, waar enkel de leden van een gezin, onder het gezag o.m. van de vader arbeiden, zowel die toegelichte als gebruikelijke betekenis slaan moet op die onderneming, waarvan, zoals in casu, al de leden verbonden zijn door familiebanden; zodat de realiteit van de familiale onderneming de rechtsvorm er aan gegeven primeert;

Overwegende derhalve dat het beroep gegrond is;

Om deze redenen,

De Rechtbank,

rechtdoende in hoger beroep en op tegenspraak; alle verdere en strijdige besluiten van de hand wijzende;

na erover beraadslaagd te hebben;

verklaart het beroep ontvankelijk en gegrond, doet dienvolgens het bestreden vonnis te niet, en doende wat de eerste rechter had dienen te doen;

zegt voor recht dat kwestieuze onderneming de kenmerken vertoont ener familiale onderneming en derhalve niet onderworpen is aan de R.M.Z.;

wijst oorspronkelijke aanlegger af van zijn eis als zijnde ongegrond;

legt de kosten van beide aanleggen lastens geïntimeerde.

NOOT : Het bovenstaand vonnis vernietigde het vonnis van de vrederechter te Berchem, dd. 4 mei 1954 insgelijks in dit nummer opgenomen.

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

1e Kamer. — 14 oktober 1955.

Voorzitter : M. Beeckman.

Rechters : M.M. Van Doorselare de ten Ryen en Vanheule.

Erfrecht. — Legaat van beschikbaar deel met recht van samenstelling van de legitieme portie. — Geldig voor beschikbaar deel, ongeldig voor legitieme portie. — Procedure tot scheiding en deling. — Afwijzing van verzoek om voorbehoud om later overneming te bewerkstelligen krachtens de wet op de kleine nalatenschappen.

De erflater heeft aan een zijner kinderen het beschikbare deel gelegateerd met het recht zijn kavel naar keuze samen te stellen.

Een onderscheid moet worden gemaakt naar gelang het recht om goederen te kiezen dient te worden uitgeoefend op het beschikbare gedeelte of op de legitieme portie der nalatenschap.

De erflater kan het beschikbare gedeelte zijner nalatenschap vrij vermaken en tevens het recht verlenen om uit de goederen der nalatenschap het voorwerp der making te kiezen.

Anderdeels zijn de rechten der legitimarissen op de legitieme portie door de wet vastgesteld, zodat de erflater na making van het beschikbare gedeelte er volstrekt geen vat meer op heeft ten voordele van wie ook. De legitieme portie moet aldus bij toepassing van de artikelen 826 en 834 B.W. in natura en bij verloting van de kavels onder de rechthebbenden worden verdeeld.

Bedoeld kind heeft dus krachtens de uiterste wil van zijn vader enkel het recht om met goederen naar keuze het beschikbare gedeelte van de nalatenschap samen te stellen, doch voor de vorming en de toekenning van zijn legitieme portie blijft het onderworpen aan de wetsbepalingen betreffende de deling van nalatenschappen.

In de procedure tot scheiding en deling verzoekt een partij akte van haar voorbehoud later eventueel de overneming te bewerkstelligen op grond van de wet op de kleine nalatenschappen. Dat verzoek kan niet in overweging worden genomen, omdat na het vonnis van scheiding en deling tussen de partijen geen onverdeelde meer zal bestaan.

Bauwens t/ De Saeger.

Gezien de stukken, waaronder de uitgifte van het tussenvonnis dezer Rechtbank dd. 29 april 1955, bevelende ad accordandum de persoonlijke verschijning van partijen in de raadkamer, alsmede het uittreksel van het proces-verbaal dezer verschijning, die tot geen overeenkomst leidde;

Overwegende dat de vordering strekt tot de vereffening en deling der huwgemeenschap die bestaan heeft tussen de echtgenoten Gustavus Bauwens en Maria Evelina De Saeger, evenals van de nalatenschap van de voornoemde Gustavus Bauwens, overleden te Baasrode, de 6 januari 1952;

Overwegende dat Gustavus Bauwens bij openbaar testament van 1 december 1948, verleden door het ambt van Mr Van der Donckt, notaris te Dendermonde, aan zijn dochter, de aanlegster Maria Coleta Elisabeth Bauwens, vermaakt heeft het grootste beschikbaar gedeelte zijner nalatenschap, daarin begrepen zijnde het recht om haar kavel samen te stellen met goederen van haar keus; dat verder aan de gelegateerde de last werd opgedragen om op haar kavel, gevormd door het beschikbaar en voorbehouden aandeel, het vruchtgebruik af te staan ten voordele harer moeder, de eerste verweerster Maria Evelina De Saeger;

Overwegende dat van de huwgemeenschap een aanzienlijke reeks bebouwde en onbebouwde onroerende goederen afhangen, terwijl het eigen goed van de decujus zich beperkt tot een perceel land gelegen te Baasrode, sectie A, nummer 75, groot 39 aren;

Overwegende dat de verweerders zich niet verzetten tegen de vereffening en deling der huwgemeenschap en nalatenschap, alsook al de partijen besluiten dat in elke stand van zaken de verdeling in natura mogelijk is;

Overwegende dat aanlegster ter uitvoering van haar recht van keuze de toebedeling vordert van zeven bepaalde percelen, omvattende een hofstede en landerijen;

Overwegende dat de verweerder Emmanuel Herman Gerardus Bauwens aanvoert dat het beding van het testament, toekennende aan de eerste aanlegster het recht om haar aandeel met goederen van keuze samen te stellen, nietig is, daar de decujus het beschikbaar gedeelte volledig heeft uitgeput en derhalve zijn nalatenschap met geen andere lasten kan bezwaren zonder het wettelijk voorbehouden deel aan te tasten;

Overwegende dat een onderscheid te maken valt naar gelang het recht om de goederen te kiezen, uit te oefenen is op het beschikbaar gedeelte ofwel op het voorbehouden aandeel der nalatenschap;

Overwegende dat de erflater het beschikbaar gedeelte zijner erfenis vrij kan vermaken en tevens het recht verlenen, om uit de goederen der nalatenschap het voorwerp der making te kiezen (Laurent, T. XII, n° 148; De Page, T. VIII, 2, n° 1405, C, litt. b; Orleans, 5 juillet 1889, Rev. prat. Not. 1889, blz. 633);

Overwegende dat anderzijds de rechten der reservataire erfgenamen op het voorbehouden aandeel door de wet zijn vastgesteld, zodat de erflater, na schenking van het beschikbaar gedeelte, er volstrekt geen vat meer op heeft ten voordele van wie ook (Planiol, T. V, n° 27; Beadant, Don. et Test., T. I, n° 127); dat aldus het voorbehouden aandeel der nalatenschap, bij toepassing van artikelen 826 en 834 van het Burgerlijk Wetboek, in natura en bij verloting der kavels onder de rechthebbenden te verdelen is (De Page, T. VIII, 2, n° 979 D; Colin et Capitant, T. III, 3e éd., p. 710);

Overwegende dienvolgens dat de aanlegster, Maria Coleta Elisabeth, krachtens de uiterste wil van de

decujus enkel het recht heeft om de goederen naar keuze, het beschikbaar gedeelte der nalatenschap samen te stellen, doch voor de vorming en de toekenning van haar voorbehouden aandeel onderworpen blijft aan de wetsbepalingen betreffende de deling van nalatenschappen;

Overwegende dat de aanlegster de rechten hierboven bepaald, dient uit te oefenen op de nalatenschap van de decujus, dat derhalve, zoals al de partijen vorderen, de vereffening en deling der huwgemeenschap vooraf en afzonderlijk moet plaats grijpen (Galopin, Succ., n° 298);

Overwegende dat de aanlegster, in het vooruitzicht der samenstelling van haar legaat over het beschikbaar gedeelte eist dat bepaalde goederen der huwgemeenschap zouden geplaatst worden in de kavel, die aan de nalatenschap van de decujus zal worden toebedeeld;

Overwegende dat de overlevende echtgenote, de eerste verweerster, alsook de tweede verweerster instemmen dat de samenstelling en toebedeling der twee kavels van de huwgemeenschap derwijze zou geschieden, dat de eerste aanlegster in de nalatenschap van de decujus de goederen vindt, die zij hoofdens haar legaat tot zich wenst te trekken;

Overwegende dat de verweerder Emmanuel Herman Gerardus Bauwens daarentegen de toepassing vraagt van de gewone rechtspleging betreffende de gerechtelijke verdeling en vordert dat de boedelscheiding zou doorgaan met kavelaanbedeling door het lot;

Overwegende dat al de rechthebbenden meerderjarig zijn en ter zake staan doch bij gemis aan overeenstemming tussen partijen, de vereffening en deling, zowel van huwgemeenschap als nalatenschap, door te voeren is met inachtneming der rechtsvormen voorgeschreven door het Burgerlijk Wetboek en het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering art. 985 W.B.R.; De Page, T. IX, N° 1044);

Overwegende dat de aanlegster Maria Coleta Elisabeth Bauwens, akte vraagt van haar voorbehoud om ten gepaste tijde, op grond van de wet op de kleine erfenissen, de nalatenschap van Gustavus Bauwens op schatting over te nemen;

Overwegende dat de voornoemde aanlegster in het inleidend exploit de gerechtelijke vereffening en deling der nalatenschap van Gustavus Bauwens opvordert, dat de verweerders het geding opnemen en met deze hoofdvordering instemmen, zodat de wijze van verdeling door onderhavig vonnis bepaald wordt en na vervulling der rechtspleging tussen de partijen geen onverdeeldheid meer zal bestaan; dat ook het recht op overname, voorzien bij art. 4 der wet van 16 mei 1900, gezamenlijke deling van huwgemeenschap en nalatenschap beoogt (Verbr. 15 oktober 1953, Pas. 1954, I, 103; R.W. 1953-54, kol. 152);

Overwegende dat derhalve voormeld voorbehoud niet in overweging dient genomen;

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Alle verdere en strijdige besluiten als ongegrond verwerpende, beveelt dat op vervolg der meest naastigste partij, in aanwezigheid der andere partijen of deze behoorlijk opgeroepen, zal worden overgegaan tot de gerechtelijke vereffening en deling der huwgemeenschap die bestaan heeft tussen de echtgenoten Gustavus Bauwens en Maria Evelina De Saeger;

Stelt aan als deskundige de Heren Van Innis, erenotaris te Aalst, De Brabanter, meetkundige schatter van onroerende goederen, te Zele, en Raes, architect

te Merchtem, met opdracht de goederen dezer huwgemeenschap te bezichtigen en in een met reden omkleed en onder eed bevestigd verslag dezelfde goederen te schatten, vervolgens te bepalen, op welke wijze deze behoorlijk in twee kavels kunnen verdeeld worden, met de aanduiding der waarde van iedere kavel;

Beveelt dat, na vereffening dezer huwgemeenschap, op vervolg der meest naarstige partij, in aanwezigheid der rechthebbenden of deze behoorlijk opgeroepen, zal worden overgegaan tot de gerechtelijke vereffening en deling der nalatenschap van Gustavus Bauwens;

Zegt voor recht dat aanlegster, Maria Coleta, Elisabeth Bauwens uit deze nalatenschap, volgens haar keuze, goederen zal mogen voorafnemen, tot het beloop der waarde van het beschikbaar gedeelte, zijnde één vierde der nalatenschap;

Stelt aan de voormelde deskundige met opdracht de goederen der nalatenschap te bezichtigen en in een met redenen omkleed en onder eed bevestigd verslag, dezelfde goederen te schatten, vervolgens te bepalen op welke wijze deze behoorlijk in kaveling kunnen verdeeld worden met inachtneming der rechten en voorafnemingen der eerste aanlegster, alsmede met aanduiding der waarde van iedere kavel;

Benoemt Meesters Van der Donckt en Portmans, beiden notarissen te Dendermonde, de eerste als houder der minuut, om over te gaan tot de gezegde bewerkingen van vereffening en deling;

Stelt aan als gerechtelijke bewaarder, meester Van den Steen, notaris te Dendermonde, met opdracht de partijen die behoorlijk opgeroepen niet mochten verschijnen, te vertegenwoordigen en in hunne plaats alle nodige akten en processen-verbaal te tekenen, hun aandelen te ontvangen, er kwijting over te geven, dezelfde te storten in de consignatiekas en toe te stemmen in de doorhaling, na betaling, van alle hypothecaire inschrijvingen, ambtshalve of anderszins genomen;

Stelt aan als rechter-commissaris de heer Rechter F. Beeckman, op wiens verslag de rechtbank de betwistingen zal beslechten, die naar aanleiding van de hierboven bevolen bewerkingen tussen partijen mochten oprijzen;

Legt de kosten tot heden gemaakt voor de helft ten laste van de huwgemeenschap en voor de andere helft ten laste der nalatenschap, de overige kosten te dragen zijnde door de massa, ten wiens behoefte zij gemaakt werden;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad, niet-tegenstaande elke voorziening en zonder borg, uitgezonderd wat de gerechtskosten betreft.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE KORTRIJK

29 januari 1955.

Voorzitter : M. Van Lerberghe.

Referendaris : M. Vandekerckhove.

Advocaten : Mrs Lonnevile en Roelandts.

Faillissement. — Beding ten behoeve van een derde. — Rentedragende schuldvordering.

Verkoop van een onroerend goed met beding in de koopakte dat alle grondbelastingen van een bepaalde dag af door de koper zullen moeten worden betaald en de koper in ieder geval van de koop af de grondbelasting « pro parte » verschuldigd is.

Dit beding ten behoeve van een derde is wettelijk

en geldig, omdat het de voorwaarde is van een beding, dat de verkoper voor zichzelf maakt.

Zolang de derde het voordeel van het beding niet heeft aangenomen gelijk zijn toestand op die van een erfgenaam, op wie onmiddellijk met het overlijden van de erflater diens rechten zijn overgegaan, maar nog kunnen verworpen worden; de aanneming is niet aan vormen gebonden en heeft een dubbel gevolg :

1° de bedinger is dientengevolge niet meer bevoegd het beding te herroepen.

2° de derde begunstigde heeft dientengevolge het recht om rechtstreeks de uitvoering van het beding te vorderen.

Krachtens art. 450 Faillissementswet vervallen de respittermijnen van betaling door het vonnis van faillietverklaring (verg. art. 1188 B.W.) zodat de schuldeiser de gehele schuld, kapitaal en rente van de gefailleerde kan vorderen tot op de dag van het vonnis van faillietverklaring inbegrepen.

Art. 450, lid 3 Fw. is niet van toepassing, wanneer de schuld een rente draagt, die bij de regeling van de wijze van betaling tussen partijen is overeengekomen. Deze wijze van betaling heeft geen schuldvernieuwing doen ontstaan, daar zij niets aan het voorwerp van de schuld heeft gewijzigd.

De bepaling van art. 451 Fw. is algemeen : van het vonnis van faillietverklaring af wordt de loop van elke rente, zij weze wettelijk, overeengekomen of gerechtelijk, ten aanzien van de failliete boedel gestuit, ook de rente, berekend op grond van gespatieerde aanvaarde wissels, voor zover kapitaal en rente kunnen worden uiteengehouden en de wissel niet in handen van derde houders zijn, in welk geval art. 450, lid 1, Fw. werkt.

Bothuyne, N.V. Fours économiques de Charleroi
F. Depasse & Ce, ontvanger der belastingen te
Aarsele t/ Mr Roelandts q.q. (faillissement Van
de Castele J.).

Overwegende dat de Ontvanger der Belastingen te Aarsele niet verschijnt en de curator jegens hem verstek en vonnis vordert;

Overwegende dat de Rechtbank zo mogelijk door één vonnis over alle de geschillen, na onderzoek der schuldvorderingen moet beslissen;

Niet-verschijnende schuldeiser.

Ontvanger der Belastingen te Aarsele.

Overwegende dat hij zijn opneming in het bevoordrecht passief vordert voor 2.645 fr. hoofdens grondbelasting over het jaar 1954;

dat de curator deze eis volkomen betwist omdat het onroerend goed, voorwerp der grondbelasting, in juli 1954 aan Roger Flamand te Aarsele verkocht werd met beding in de koopakte dat vanaf 1 januari 1954 alle grondlasten door de koper te betalen zijn en de koper in ieder geval vanaf zijn aankoop de grondbelasting « pro parte » verschuldigd is;

Overwegende dat dit beding ten gunste van een derde ter zake wettelijk en geldig is omdat het de voorwaarde is van een beding dat de verkoper voor zichzelf maakt;

dat zolang de derde het voordeel van het beding niet heeft aangenomen zijn toestand gelijk op deze van een erfgenaam op wie onmiddellijk met het overlijden van de erflater diens rechten zijn overgegaan, maar nog kunnen verworpen worden;

dat de aanneming aan geen pleegvormen is onderworpen en wanneer zij gebeurt een dubbel gevolg heeft :

1) zij belet de bedinger het beding te herroepen,
2) zij geeft aan de beneficiaris het recht om rechtstreeks de uitvoering van het beding te vorderen; (Kluyskens, De Verbintenissen, 5de druk, 1948, n^{rs} 40 en 41ter);

Overwegende dat eiser op de gegronde opmerkingen van de curator niet antwoordt, niet verschijnt en geen belang heeft om voormeld beding niet te aanvaarden, zodat zijn vordering dient afgewezen te worden;

Verschijnende schuldeisers :

Bothuyne Astère.

Overwegende dat hij zijn opneming in het gewoon passief vordert voor 6.838 fr. hoofdens betaling ter ontlasting van de gefailleerde op 17 september 1954 in rangregelingsakte vóór notaris Edgard Van Hove te Brugge verleden;

Overwegende dat de curator de vordering betwist bij gemis aan overtuigingsstukken (artikelen 496, 498 Fw.) en de stelregel «de strafvordering schorst de burgerlijke vordering op» inroep;

dat eiser echter voorlopig en voor de vorming van het concordaat kan worden opgenomen voor dit bedrag;

N.V. Fours Economiques de Charleroi, F. Depasse & Ce.

Overwegende dat zij haar opneming in het gewoon passief vordert voor 1.399 fr. bevoorrecht en 435.911 frank gewoon;

Overwegende dat de curator én het bedrag én het voorrecht betwist;

Overwegende dat de gerechtskosten op de roerende en onroerende goederen bevoorrecht zijn ten aanzien van al de schuldeisers in wier belang zij gedaan werden (art. 17 H. W.);

Overwegende dat bevoorrecht zijn de kosten van bewarend beslag, weze :

verzoekschrift :	20 fr.
bevelschrift :	140 fr.
betekening en bewarend beslag :	602 fr.
	762 fr.

dat de kosten van gewone daging : 417 fr. met 80 fr. rolrecht en 140 fr. registratievoorschot slechts verschuldigd zijn voor 417 fr. + 80 fr. = 497 fr., eiseres de 140 fr. na schrapping van haar daging kunnende terug ontvangen, en niet bevoorrecht zijn, daar zij in het uitsluitend belang van eiseres gebeurden, zodat eiseres in het bevoorrecht passief dient opgenomen voor 762 fr. en dat de overige 497 fr. bij het gewoon passief moeten worden gevoegd;

Overwegende dat eiseres voor de gefailleerde een oven bouwde voor 91.960 fr., factuur dd. 30 april 1948, en een oven bouwde voor 339.625 fr. hoofdens 2de factuur van 30 april 1948, betaalbaar deels contant, deels door aanvaarde wissels;

dat de curator op de eerste overeenkomst een schuldsaldo van 5.860 fr. erkent, maar voor de tweede overeenkomst slechts 139.625 fr. als schuld overhoudt;

Overwegende dat de 2 facturen van 30 april 1948, door de gefailleerde aanvaard, duidelijk de kostprijs van de ovens aangeven en tevens de betalingswijze vermelden;

dat krachtens art. 450 F.W. de respijttermijnen van betaling vervallen (zie ook art. 1188 B.W.) zodat eiseres de gehele schuld, kapitaal en rente tot aan het faillietvonnis inbegrepen, jegens de gefailleerde mag vorderen;

dat art. 450, 3de lid F.W. niet toepasselijk is vermits de schulden een rente baren, die conventioneel

bij de regeling van de betalingswijze tussen partijen werd vastgelegd;

Overwegende dat deze betalingswijze geen schuldvernieuwing deed ontstaan, daar zij niets aan het voorwerp van de schuld wijzigde (zie Kluyskens, De Verbintenissen, 5de Dr. 1948, n° 198, blz. 330 en vlg. met rechtspraak);

Overwegende dat de beschikking van art. 451 F.W. algemeen is en dat vanaf het faillietvonnis de loop van elke rente, zij weze wettelijk, conventioneel of rechterlijk (Fredericq, T. VII, n° 170, blz. 296) ten aanzien van de massa gestuit is, ook de rente berekend op grond van gespatieerde aanvaarde wissels voor zover kapitaal en rente uiteen te houden zijn en de wissels niet in handen van derde houders zijn, in welk geval art. 450, 1° lid F.W. speelt (Fredericq, T. VII, n° 192, blz. 298 met verwijzingen in noot 2, en Dalloz, Suppl., V^o Faillite, n° 558);

dat ter zake de hypothese van Humblet n° 184 niet bestaat, precies omdat er geen schuldvernieuwing plaatsgreep;

Overwegende dat een deskundige dienvolgens op gronde van deze overwegingen de juiste berekening der schuld van de gefailleerde ten aanzien van de massa op datum van het faillietvonnis moet opmaken;

VREDEGERECHT TE ANTWERPEN

4e Kamer. — 29 juni 1955.

Rechter : M. Struyf.

Advocaten : Mrs Castille en Lenaerts loco Van Assche.

Arbeidsongeval. — Verzoek om herziening. — Verjaringstermijn van art. 28 lid 2, wetten op de arbeidsongevallen. — Afstand van het recht om een beroep te doen op die termijn.

Artikel 28 van de gecoördineerde wetten op de arbeidsongevallen is van openbare orde en uitgevaardigd ten behoeve zowel van de werknemer als van de werkgever of diens verzekeraar ten einde partijen niet langer in onzekerheid te laten.

Krachtens artikel 21 van voormelde wetten is elke met de bepalingen van deze wetten strijdige overeenkomst van rechtswege nietig.

Partijen vermogen dan ook niet de wettelijke termijn van drie jaren bij overeenkomst te verkorten of te verlengen en de rechter moet ambtshalve het te laat gedane verzoek om herziening verwerpen.

De afstand van een procedure-middel van niet-ontvankelijkheid op grond van te laat geschied zijn is evenwel ten allen tijde mogelijk, vooral wanneer de oorzaak der herziening is ontstaan binnen de wettelijke termijn en/of de herziening binnen deze termijn op ondubbelzinnige wijze is verzocht, welke ook de vorm van dit verzoek moge geweest zijn.

In zulk geval zou de slaafse toepassing van artikel 28, lid 2, voormeld immers tegen het recht, althans tegen de bedoeling van de wetgever en tegen de billijkheid indruisen.

Roelants t/ N.V. La Frontière.

Gezien het exploit van verzet de dato 18 juni 1955, waarbij partij Roelants verzet aantekent tegen Ons vonnis van 8 juni 1955, en strekkende ten einde de oorspronkelijke eis van verweerster op verzet te horen inwilligen;

Gezien de besluiten van beide partijen hieraan gehecht;

Aangezien het verzet gesteund is op het middel dat herziening van Ons vonnis van 30 april 1952 mogelijk is na het verstrijken van de bij artikel 28, lid 2, der samengeoënde arbeidsongevallenwetten voorziene termijn wanneer gelijk in casu de oorzaak van deze herziening ontstaan is en een vraag van herziening bij aanbevolen schrijven binnen gezegde termijn gedaan werd;

Aangezien ten deze het vast recht is dat artikel 28 voormeld van openbare orde is en uitgevaardigd werd ten voordele zowel van de werknemer als van de werkgever of dezes verzekeraar ten einde partijen niet langer in de onzekerheid te laten;

Aangezien naar luid van artikel 21 der samengeoënde arbeidsongevallenwetten elke met de bepalingen van deze wetten strijdige overeenkomst van rechtswege nietig is;

Aangezien partijen het dan ook niet vermogen de wettelijke termijn van drie jaar kontraktueel in te korten of te verlengen en de rechter ambtshalve de laattijdigheid van de ingestelde vordering tot herziening moet opwerpen; (Hof Verbreking 6-2-1919, Pas. 1, 68, id. 12-12-1929, Pas. I, 48, id. 16-1-1936, Pas. I, 121, Vredegerecht Vilvoorde 18-5-33, Bul. Ass. 564, id. Lessines 5-1-34, T. V, 372, id. Gosselies 16-10-37. Rev. Acc. Trav. 1938, 25, Delaruwière en Namêche, n° 495, Revue Accidents Travail 1925, bl. 111);

Aangezien evenwel de verzaking aan een proceduurmiddel van onontvankelijkheid op grond van laattijdigheid ten allen tijde mogelijk is vooral wanneer de oorzaak der herziening gelegen is binnen de wettelijke termijn en/of de herziening binnen gezegde termijn op ondubbelzinnige wijze aangevraagd werd, welk ook de vorm van deze aanvraag mocht geweest zijn;

Aangezien immers in zulk geval de slaafse toepassing van artikel 28, al. 2, tegen het recht, althans tegen de bedoeling van de wetgever en tegen de billijkheid zou indruisen (zie Bull. Ass. Répertoire décennal 1931, 1940, V° Accidents du Travail, n° 229; Rép. Prat. Dr. Belge V° Accidents du Travail, n° 367 en 368, Namêche n° 274; Vredegerecht Antwerpen, IV Kanton, 16-12-36, Bul. Ass. 885);

Aangezien in het onderhavig geval vaststaat dat de herziening bij schrijven van 16 april 1955, zegge binnen de wettelijke termijn door aanlegger aan verweerster op verzet aangevraagd werd en deze laatste aan deze aanvraag gevolg gaf vermits zij haar deurwaarder met de dagvaarding gelast heeft, welke dagvaarding evenwel aan de verzetmakende partij laattijdig aangezegd werd;

Aangezien nochtans uit de besluiten van verweerster op verzet niet met duidelijkheid kan worden afgeleid dat zij van de gevolgen van deze laattijdige aanzegging afziet en het Ons dan ook nuttig voorkomt tot hierna gezegde maatregel over te gaan;

Om deze redenen,

Recht doende op tegenspraak;
Vooraleer verder recht te doen;
Bevelen de heropening der debatten.
Kosten voorbehouden;

Verklaren dit vonnis uitvoerbaar, niettegenstaande elke voorziening.

VREDEGERECHT TE BERCHEM

4 mei 1954.

Rechter : M. A. Baeten.

Advocaten : Mrs De Messemaeker en Heinz.

Rijksmaatschappelijke Zekerheid. — Geen familieonderneming en dus onderworpen aan het Wetsbesluit van 28 december 1944.

Wanneer in een personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid, samengesteld uit familieleden, de zoon van een der vennoten, die zelf niet mede-vennoot is, werkzaam is, terwijl niet blijkt, noch beweerd wordt dat deze zoon zonder vergoeding werkzaam zou zijn, moet deze beschouwd worden als door een overeenkomst van verhuring van diensten aan de P.V.B.A. verbonden. Laatstgenoemde is dan niet een familieonderneming en derhalve onderworpen aan het wetsbesluit van 28 december 1944 op de maatschappelijke zekerheid.

R.M.Z. t/ P.V.B.A. Van Mol en Zoon.

Aangezien de twee zaken verknocht zijn en dienen samengevoegd;

Aangezien in beide zaken de eis steunt op de besluitwet van 28 december 1944 en de in uitvoering van die besluitwet genomen besluiten en strekt tot de betaling van bijdragen voor de maatschappelijke zekerheid, vermeerderd met de wettelijke bijslagen en de verwijlsintresten;

Aangezien verweerster aanvoert dat zij niet aan vermeldde besluitwet onderworpen is, om reden dat zij een familieonderneming is, d.i. een onderneming waarin uitsluitend leden van de familie werkzaam zijn onder het gezag van de vader, de moeder of de voogd;

Aangezien aanlegger dat ontkent;

Aangezien, blijkens de stichtingsakte van 12 juli 1946, opgemaakt door notaris Joseph Verbist te Antwerpen, geboekt, verschenen in de bijlagen van het Belgisch Staatsblad van 3 augustus 1946, de enige vennoten zijn de heren Jan en Hieronymus Van Mol en dame Joanna Francisca Huys, echtgenote van de heer Jan Van Mol, en hare zaakvoerders de heren Jan en Hieronymus Van Mol;

Aangezien het niet betwist wordt dat in de onderneming van verweerster de genaamde Gerard Van Mol, zoon van vermelde Jan Van Mol, werkzaam is; dat het niet bewezen is, noch trouwens beweerd wordt, dat die persoon dat zonder vergoeding zou doen; dat hij derhalve voor iemand die aan verweerster door een contract van verhuring van diensten verbonden is, moet doorgaan;

Aangezien verweerster dus niet voor een familieonderneming kan doorgaan; dat immers Gerard Van Mol niet werkzaam is onder het gezag van zijn vader, zijn moeder of zijn voogd, doch van de vennootschap; en dat de vennootschap, hij het uitoefenen van dat gezag vertegenwoordigd wordt zowel door de zaakvoerder Hieronymus Van Mol die noch een ouder, noch de voogd van Gerard Van Mol is, als door Jan Van Mol, zijn vader;

Aangezien de eisen niets anders bestreden worden en gegrond voorkomen;

.....
NOOT : Bovenstaand vonnis werd in hoger beroep vernietigd bij het in dit nummer insgelijks opgenomen vonnis van de Rechtbank te Antwerpen, dd. 30 juni 1955.

BALIELEVEN

CONFERENTIE VAN DE JONGE BALIE TE HASSELT

«Onaangepaste Jeugd» door de heer Rechter Kranzen,
Kinderrechter aan de Rechtbank van eerste aanleg
te Hasselt

Mr Geyskens, voorzitter der Conferentie van de Jonge Balie, mocht zich terecht verheugen in een zeer talrijke opkomst zowel van magistraten als van advocaten en andere genodigden. Hij verleende zeer gaarne het woord aan de sympathieke ondervoorzitter onzer Rechtbank, de heer Kranzen.

Als hooggeprezen kinderrechter kon deze waardige magistraat over geen interessanter onderwerp handelen dan over «Onaangepaste Jeugd». Hij gaf vooreerst een bondig overzicht van de wet van 15 mei 1912 op de kinderbescherming, waarin hij vooral onderlijnde dat het begrip straf werd vervangen door het begrip «bescherming». Zo is het niet meer nodig dat de minderjarige een strafbare daad stelt om het gerecht te doen optreden; het is thans voldoende dat er een zedelijk gevaar is voor de jeugd.

Na achtereenvolgens de verschillende maatregelen die de kinderrechter kan nemen, theoretisch en praktisch belicht te hebben, ging de spreker over tot een fijn ontleding en scherp psychologische kritiek. Zijn rijke ervaring liet hem toe de behandelde stof met tal van sprekende voorbeelden te illustreren.

Zo bracht hij kritiek uit op de houding van sommige advocaten op de zittingen van de kinderrechtbank en betoogde dat het in het voordeel van het kind zelf zeer dikwijls beter zou zijn dat de raadslieden samen met de kinderrechter en het Openbaar Ministerie naar de beste oplossing zouden zoeken. Volgens spreker was het ook niet wenselijk dat voor de kinderrechter een burgerlijke partij zou optreden, en zelfs vroeg hij zich af, of beroep tegen een uitspraak van de kinderrechter wel aan te raden was.

De spreker onderlijnde dan het groot belang van het sociaal voor-onderzoek en waarschuwde voor de moderne psychologische en wetenschappelijke stellingen inzake misdadigheid en geestesziekten die de mens te zeer langs louter materialistische wegen wil bestuderen en ook genezen, daardoor de morele begrippen van goed en kwaad negerende.

De heer Kranzen meende dat ook bij kinderen in sommige gevallen een aangepaste straf een middel van wederaanpassing kan zijn. Hij juichte hartgrondig de moderne strekking van preventieve maatregelen toe, maar waarschuwde voor een al te grote inmenging van officiële instanties in het familiale leven.

Tot slot van zijn aandachtig beluisterd en langdurig toegejuicht betoog schetste de spreker de figuur van de goede kinderrechter, die een goede vader moet zijn voor het talrijk kroost dat hem is toevertrouwd.

Hoeft het gezegd dat de Stafhouder Mr Bijvoet in naam van al de aanwezigen kinderrechter Kranzen een roerende en welverdiende hulde bracht.

TAALKUNDIGE KRONIJK

Linguaphone Literary Course French. — London, Linguaphone, Institute Ltd., 8^e, 74 blzn.

Voor ons ligt een schattig boekje: *Linguaphone Literary Course French*. We beschikken over belangrijke taal- en letterkundige werken. Doch we moeten een klacht uiten. We voelen het gemis diep aan van een soortgelijke kleine gids in ons Nederlands taalgebied.

Veel critici erkenden in het buitenland: «Kunst heeft geen grenzen». Bij het doorbladeren van deze «*Literary Course French*» mogen we wel verklaren, dat het domein van de taal- en talenstudie op zijn beurt onoverzienbaar is.

Deze beknopte bloemlezing van de Franse letterkunde zal ongetwijfeld de aandacht van menigeen onder ons gespannen houden. De leesstukjes strelen niet alleen ons oog, maar doen tevens beroep op ons gehoor. En hier... begint een soort van klein wonder, waarvoor we het «*Linguaphone Institute*» dankbaar zijn.

* * *

In Herbart's glorieus tijd moesten leerlingen en intellectuelen zich inspannen opdat hun geest over de stof kon zegepralen. Sinds Wundt, in zijn onderzoeksperiode, de zielkunde tot een hulpwetenschap van de taalkunde verhief, kwamen er sprongsgewijze verbeteringen op het gebied van leer- en studiemateriaal.

Waarom verwelkomen we *Linguaphone Literary Course French* als een schattig boekje? Een raam werd op een nieuw studieveld opengeworpen. Stel u deze verrassing voor! De tekst van het werkje werd op fonoplaten opgenomen. Oog en oor vinden hier gelijktijdig baat in een fijne letterkundige bloemlezing.

Velen verdedigden deze mening: de televisie zou het boek in zijn eeuwenoude roem scherp aantasten; anderen waren er voor beducht dat de taal- en letterkundige fonoplaat het boek uit de studeer- en huiskamer zou verdringen. Deze vrees blijkt thans ongegrond.

De samenbundeling van de visuele en de auditieve kracht lijkt het aangeprezen middel om de verwerving van alle taalvaardigheid te bespoedigen en op een degelijke wijze uit te breiden. De fonoplaat openbaarde zich hier als een bondgenote van het boek, waarvan we de faam tot nog toe altijd hebben hoog gehouden.

In het huidige geval is ze ons bijzonder lief. Is ze niet de hoorbare vertolking van de gedrukte gedachte? Bij veelvuldige herhaling vergemakkelijkt de fonoplaat het beklijven van alle vruchtbare taalstudie.

Bij het kiezen en schiften van leesstof, klopten de samenstellers bij klassieke en moderne letterkundigen aan. Als maatstaf gold niet de hoeveelheid maar wel de hoedanigheid van het litteraire werk. De taal- en letterkundige waarde van de 11 prozafragmentjes en de 16 gedichten, die de inhoud van dit geschriftje vormen, mogen en kunnen de toets van een strenge critiek doorstaan.

* * *

Deze uitgave van het «*Linguaphone Institute*» zal voor honderden belangstellenden een openbaring zijn. Het *gedrukte* en voornamelijk het *gesproken* woord zullen hen leiden bij France, Bossuet, Loti, Molière, Lamennais, Rousseau, Beaumarchais, Daudet, La Bruyère, La Fontaine, De Vigny.

Anatole France haalt in een uittreksel uit «*Le Livre de mon Ami*» herinneringen op uit zijn jeugdjaren (blzn. 7-8).

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

Bossuet. Alwie de geroemde en beroemde lijkredenen kent van deze prins van de gewijde welsprekendheid, zal ongetwijfeld luisteren naar de « Oraison Funèbre de Louis de Bourbon, Prince de Condé » (blzn. 9-10).

In « *L'Exilé* » zal het zachtgolvende proza van *Lamennais* menig luisteraar ontroeren (blzn. 26-27).

In een halve bladzijde schrijft *Beaumarchais*, in een jachtige, aangrijpende trant, over « *La Calomnie* » (blz. 41).

Alphonse Daudet wordt bedacht met een uittreksel uit « *Lettres de mon moulin* » (blzn. 32-33) en een ander uit « *La Chasse à Tarascon* » (blzn. 40-41).

Van *La Bruyère* treffen we twee zedenkundige schetsen aan: « *Portrait du Riche* » en « *Portrait du Pauvre* » (blzn. 34-35).

Dichters, de meest talentrijke Franse dichters, geven vrije loop aan hun ingeving. Dank zij de fonoplaten worden we volkomen ingenomen door epische en lyrische poëzie. Heel gaarne geven we enkele gedichten op:

de *Lamartine*, « *Le Lac* » (blzn. 10-12); de *Vigny*, « *Le Cor* » (blzn. 13-15); *Alfred de Musset*, « *Le Pélican* » (blzn. 19-20); *Edmond Rostand*, « *Le Faucheur Basque* » (blzn. 35-37); *La Fontaine*, de onsterfelijke moralist, krijgt als naar gewoonte het leeuwenandeel: « *La Cigale et la Fourmi* » (blz. 21); « *Le Corbeau et le Renard* » (blzn. 21-22); « *Le Loup et l'Agneau* » (blzn. 22-23); « *Le Chêne et le Roseau* » (blz. 24-25). Luim en ernst wisselen elkaar af in *Molière's* « *Scène entre le Maître de Philosophie et Monsieur Jourdain* », (Uit « *Le Bourgeois Gentilhomme* » (blzn. 17-19).

We spiegelden hier bijna breeduit de inhoud af van « *Linguaphone Literary Course French* ». Het boekje verdient niet onder te duiken op een steekkaart van een onbekende bibliotheek; de fonoplaten mogen we geenszins in het verdoempuntje duwen. Dat geschreven en dat gesproken woord moeten, net als een vliegtuig, veel, heel veel ruimte veroveren.

(Slot volgt).

A. B.

Uittreksel uit Dalschot's Opstelwoordenboek

Niet in de handel.

Af: drukt, als voorzetsel, in het algemeen *verwijdering* uit.

Het gebruik van *van af*: « van af deze week » voor « van deze week af » is verkeerd. Zo « kom af van de ladder » voor « kom van de ladder af ».

Afbakenen: (marquer les distances: abfählen: to mark out).

Een stuk land —. De grenzen bepalen, waarbinnen iets moet geschieden.

Afbakening: aanwijzing der banken en doorvaarten. Beperking.

Afbestellen: (décommander: abbestellen, widerufen: recall, abrogate). Een order —.

Afbetalen: syn.: voldoen: totale vereffening.
afbetalen: ook gedeeltelijk.

Ss. Afbetalingsbedrijf, —scontract, —skantoor.

Afbod: vermindering van de prijs (rabais du prix).

Ep. Onbeduidend, groot, gewichtig, miniem, aanzienlijk, licht.

Ww. Toestaan, inwilligen, weigeren.

Afboeking: (prélèvement de fonds sur).

Afbraak: (abbatis: Abbruch: démolition).

— van huis, brug, gebouw, reis, diplomatieke betrekkingen, relaties.

Gebruikt het ww. niet in de zin van: in onmin

geraken. Men kan alleen (de vriendschap) met iem. breken.

Afbreuk: (tort, préjudice: Abbruch: détriment, damage).

Ep. Onloochenbare, erkende, grote, ernstige, geveinsde, (on)herstelbare, ontzettende, drukkende, zware, verminderde.

Afdalen: (descendre: absteigen, herab, hinab, herhinuntersteigen; to descend, come down).

Van het belangrijke tot het onbeduidende, van het verleden tot het heden, tot in bijzonderheden —. De afdalende lijn of linie = neerdalende, neergaande lijn.

Tot iem. afdalen: gemeenzame omgang met iem. die lager in rang of stand is. De redenaar daalt af tot zijn toehoorders, de schrijver tot zijn lezers.

Afdanken: (rebuter; verabschieden, abdanken: to dismiss, to discharge).

Personeel, bemanning, kleren —.

Afdelen: in graden, vakken, klassen, orden... Naar de wetenschappen —. Afdelen van een bloembed, een boek, een gebied, een spoorwagen.

Afdeling: (département, section, division: Abteiling: department).

— der Kamer, van een Commissie, van een zaak, van een werk. Afdeling reclame.

Ep. Landbouwkundige, bevolkte, gewapende, militaire, rechtswetenschappelijke, administratieve, elementaire, hogere, lagere, maritieme, waterdichte —en.

Ww. Dat behoort niet tot mijn —.

In —en verdelen, splitsen, onderzoeken. Uit —en bestaan.

Ss. —sonderzoek, —sverslag, —shoofd, —schef (niet: —soverste).

Die weduwe heeft haar kinders de boedel afgedeeld.

Afdoen: (régler: abtun, abmachen: to settle).

Voleindigen, te niet doen, beslissen.

Een zaak, schuld, zijn correspondentie, werk, rente, de kerfstok, masker, vensterglazen —.

Er geen woord —. Dat doet er niets aan toe of af. De stem van de voorzitter doet veel af. Dat doet niets af aan de zaak. Hij heeft bij mij afgedaan. Dat is een afgedane zaak.

Een afgedaan punt voor de rechtbank (point débat-tu).

Van de prijs, van een opstel —.

Afdoeing: van staatsschuld, geschil, schuld, enz. Men kan van die zaken geen — krijgen (affaires toujours pendantes).

Foutief: kruisafdoening. Zeg: kruisafnemning.

Afdragen: (remettre de l'argent, verser dans la caisse: abtragen: to wear out). Geld —. De betalingen op de kosten — (imputer).

Een schuld — = s'acquitter d'une dette.

Afdrachtsveld is een verkeerde vertaling van *débouché*. Gebruik: afzetmarkt, afzetgebied.

Afdreigen: Noteer het verschil tussen afdreigen en afpersen in de rechtstaal.

Afdreiging: (chantage).

Ep. Aanmerkelijke, dubbele, behendige, kleine...

Door — afpersen. Iem. iets afdreigen of met bedreiging afpersen.

Afdrijven: (dreef af, heeft en is afgedreven).

Met de stroom —: met de tijdgeest medegaan.

Wormen, vrucht —. Door — een ontijdige bevalling bewerken. Afdrijvende middelen.

Afdruk: (tirage à part; Abdruck; copy, off-print).

Ep. Artistieke, mooie, mecanieke, zuivere, verzorgde, xylografische, met gegraveerde houten plaatjes, onuitwisbare, diepe, zichtbare, bloedige, duurzame, eeuwige, sterke, lichte, voorbijgaande, vluchtige, kortstondige, onleesbare, onmerkbaar, verheven, eerste, beste.

Afdruk v.e. ets, plaat, uitgave, zegel in lak, foto,

schrijfmachine, van iem. gelaat (masque), beeld, tekst, spoor van vinger of voet.

Ss. Afdrucksproef.

Syn.: *Afdruk*: volgens drukproef.

Overdruk: van opstel, van artikel.

Afdwaling: (égarement: Verirrung: erring).

Ep. Vroegere, oude, voorbije, (on)verklaarbare, (on)redelijke, (on)verstandige, godsdienstige, (on)begrijpelijke, dwaze, domme, krankzinnige, zinneloze, algemene, vrijwillige, ergerlijke, schandelijke, geveinsde, ernstige, verhinderde, zware, lichte, eenvoudige, verbijsterende, hardnekkige, koppige, eigenzinnige, formele, geleidelijke, plotselinge, persoonlijke, tijdelijke, noodlottige, rampzalige, voldongen, gemakkelijke, bekorende, aanlokkelijke, verwenste, ogenschijnlijke, ongemerkte, betreurede, bedroevende, droevige, hedendaagse, volkomen, belachelijke, jammerlijke, volledige, ongehoorde.

Ww. Verklaren, verstaan, begrijpen, verhinderen, veinzen, verwensen, merken, betreuren, van een — terugkomen.

Zich over een — bedroeven, ergeren.

Afdwingen: achtung, eerbied, lach, zucht, belofte, bekentenis, eed, vrede, overeenkomst.

Met geweld —.

Syn.: *Afsterven* (verkrijgen met dwang)

Afpersen (id. en misbruik van overmacht)

Afzetten (id. op onwettige of onredelijke wijze)

Afeisen: (eiste af, heft afgeëist).

Syn.: *Eisen*: het stellen van de eis.

Afeisen: id. met nadruk.

Opeisen: id. krachtens vermeend of verkregen recht en in geval van weigering met wettelijke dwang.

Iem. Zijn geld, beurs, wapens, de eed van getrouwheid —.

Affect: eensklaps opkomende gemoedsaandoening, plotselinge ontroering, hartstocht.

Affectatie: (c/ eenvoud, natuurlijkheid). Gemaaktheid, gekunsteldheid.

Ep. Onverdragelijke, grote, uiterste, belachelijke, grenzeloze, bovenmatige, overdreven,

Ww. — verlenen: toestemming geven.

Affecteren: Bij voorkeur aanwenden. De schijn voorwenden.

Op een bepaalde begrotingspost brengen: gelden te — op.

Gelden aanwijzen, bestemmen voor...

Affectie: syn.: tederheid, gehechtheid. Gemoedsaandoening.

Ep. Grote, tedere, diepe, moederlijke, vaderlijke, levendige, hartelijke, broederlijke, welgemende, sterke, onuitputtelijke, standvastige, onuitputtelijke, voorbijgaande, edele, edelmoedige, vurige, oplettende, blinde, bazige, brutale, bruske, warme, bovenmatige, ruwe, vol zelfvertrouwen, onbaatzuchtige, ongeregelde, zelfzuchtige, duurzame, getrouwe, impulsieve, bijzondere, getrouwe, ongeruste, baatzuchtige, hartstochtelijke, jaloeze, geestelijke, aardse, lauwe, treffende, roerende, hevige, wakende.

Ww. toedragen, gevoelen, hebben, winnen, verliezen, ontstelen, schenken,

— strekt zich uit tot,

Affectie: syn.: kwaal.

Acute, chronische, locale, — van zenuwen, hart, maag.

Affectief: (met gevoelswaarde) — woord, — en zin.

Affectievaarde: strikt persoonlijke waarde; geen grondslag voor assurantie of schadeloosstelling.

Affiche: aanplak—, reclamebiljet, programma v. concert of toneelvoorstelling.

Ep. Duidelijke, administratieve, ambtelijke, aangeplakte, bestuurlijke, gedrukte, geschreven, gemeente-

lijke, gekleurde, militaire, notariële, politieke, oproerige, onrustwekkende, gerechtelijke, verdienstelijke, grote, kleine, smalle, brede, lange, mooie, lelijke, onzinnige, prachtige, officiële, commerciële.

Ww. Aanplakken, bespreken, drukken, schrijven, opstellen, uithangen,

Let op geslacht: de affiche (vr.). Mv. affiches.

Affidavit: beëdigde verklaring door Engels consul afgegeven waardoor coupons in Engeland vrij zijn van belasting.

Affiliatie: aanneming als kind;

opneming als lid in orde, vereniging, gemeenschap, vrijmetselarij.

Affiniteit: verwantschap, overeenkomst.

keurverwantschap van zuurstof — ijzer b.v.

Affirmeren. Zie bevestigen, bekrachtigen, verzekeren.

Affixum (mv. affixa) toevoegsel, aangehechte letter; blad.

Affranchissement: zie frankering.

Affrianderen: zie verlokken.

Affronteren: zie beledigen.

TIJDSCHRIFTEN

Omnilegie, n° 12, december 1955 :
Wetgeving.

Nederlands Juristenblad, afl. 4, 28 januari 1956 :

Mr J. A. J. M. van Goethem: Het Kortgeding in Kantongerechtszaken (I). — Mr F. M. J. Jansen: Contentieus of volontair? (II, slot). — Mr W. Hugenholtz: Verbod houden kettinghonden.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-ambt en Registratie, n° 4430, Zaterdag 28 januari 1956 :

Dr A. R. de Bruijn: Op weg naar de emancipatie der gehuwde vrouw (III, slot). — Mr L. Roeleveld: Artikel 2.2.1.7 en de onderlinge waarborgmaatschappij. — Prof. Mr R. D. Kolléwijn: Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Internationaal Privaatrecht (X, slot).

Journal des Tribunaux, n° 4093, 29 januari 1956 :

L. A. Wautier: Y a-t-il, en droit belge, des contrats administratifs? — Jurisprudence.

Journal des Tribunaux d'outre mer, n° 67, 15 janvier 1956 :

André Durieux: Connaître le droit positif... — Jurisprudence.

Recueil Général de l'Enregistrement et du Notariat, février 1956 :

A. Cuvelier: Régime de la petite propriété rurale au point de vue du droit d'enregistrement.

Revue pratique du Notariat Belge, 2394e livraison, décembre 1955 :

Jean Baugniet: Partage d'immeubles. Partage en nature et division horizontale de la propriété.

Recueils Dalloz et Sirey, 4e cahier, 28 janvier 1956 :

Paul M. F. Durand: Les nouvelles Conventions de Berne relatives aux transports internationaux. — Jean Le Pavec: Le régime locatif des établissements d'enseignement privé. — R. Savatier: La responsabilité délictuelle pour faute dans l'exécution d'un contrat. — Ch. Eisenmann: Service public et compétence juridictionnelle. — Ph. Francescakis: Le refus au juge français de l'exequateur du pouvoir de révision des jugements étrangers. — Jean Larguier: La nature continue du délit de tenue de maison de prêts sur gage, spécialement au regard de l'amnistie.